

ZAKON O KRETANJU I BORAVKU STRANACA I AZILU

Interni, neslužbeni i prečišćeni tekst

Službeni glasnik BiH broj 36/08 i 87/12/

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet ovog zakona)

(1) Ovim zakonom propisuju se: uslovi i postupak ulaska stranaca u Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: BiH), uključujući vizni i bezvizni režim; putne isprave za strance; boravak stranaca u BiH; udaljenje stranca iz zemlje; prihvatanje stranaca i stavljanje stranca pod nadzor; međunarodnu zaštitu te privremenu zaštitu u slučaju masovnog priliva stranaca; kao i nadležnosti organa vlasti u primjeni ovog zakona te druga pitanja u vezi s boravkom stranaca u BiH.

(2) Ovim zakonom također se propisuju prekršaji i kazne za prekršaje počinjene povredom odredbi ovog zakona.

Član 2.

(Organi nadležni za provođenje ovog zakona)

(1) Prema ovom Zakonu i podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona, postupak provode i odluke donose:

a) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara),

b) Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo),

c) Ministarstvo vanjskih poslova BiH (u daljnjem tekstu: MVP),

d) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH,

e) Služba za poslove sa strancima (u daljnjem tekstu: Služba),

f) Granična policija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Granična policija),

g) ostali policijski organi u BiH (u daljnjem tekstu: policija),

h) drugi nadležni organi.

(2) Ako je zahtjev ili drugi podnesak po ovom Zakonu upućen stvarno nenadležnom organu u BiH, službeno lice tog organa na to će upozoriti podnosioca i podnesak dostaviti nadležnom organu.

(3) Ako je zahtjev ili drugi podnesak po ovom Zakonu upućen stvarno nenadležnoj organizacionoj jedinici nekog organa, službeno lice te organizacione jedinice o tome će obavijestiti podnosioca i podnesak dostaviti nadležnoj organizacionoj jedinici istog organa.

(4) Ako je zahtjev ili drugi podnesak po ovom Zakonu upućen mjesno nenadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili drugog organa, službeno lice te organizacione jedinice će ga po službenoj dužnosti dostaviti mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe, odnosno drugog organa.

(5) Kad je propisano da odluku donesenu po ovom Zakonu ili po Zakonu o Službi za poslove sa strancima izvršava Služba, druge organizacione jedinice Ministarstva i policija dužni su joj, na njen zahtjev, pružiti pomoć.

Član 3.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

(1) Na upravni postupak koji se vodi pred nadležnim organima u skladu s ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) U slučajevima kada strani državljanin ne obavijesti nadležni organ o promjeni adrese ili ga na adresi na kojoj je prijavljen nije moguće pronaći, dostava odluka koje se donose na osnovu ovog zakona izvršice se putem oglasne ploče nadležnog organa.

Član 4.

(Upravni spor)

(1) Protiv konačnih upravnih akata donesenih prema ovom Zakonu može se pokrenuti upravni spor.

(2) Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi Sudu Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(3) Tužba ne odgađa izvršenje konačnog upravnog akta, osim kad je ovim Zakonom drugačije propisano (član 109. (*Postupak i nadležnost za donošenje rješenja o međunarodnoj zaštiti*) stav (8), član 125. (*Nadležnost i tužba u slučaju prestanka, odnosno ukidanja međunarodne zaštite*) stav (3).

Član 5.

(Definicije)

U smislu ovog zakona, pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

a) stranac je svako lice koje nema državljanstvo BiH ali je državljanin neke druge države prema njenim propisima, kao i lice bez državljanstva ijedne države;

b) lice bez državljanstva je svako lice koje nije državljanin BiH, niti je državljanin neke druge države prema njenim propisima;

c) uobičajenim mjestom boravka smatra se država porijekla ili država stalnog boravišta, odnosno prebivališta stranca;

d) putna isprava je važeći pasoš ili drugi putni identifikacioni dokument koji je izdao strani nadležni organ vlasti i koji BiH priznaje, te važeća lična karta ili drugi lični identifikacioni dokument s fotografijom koji se može koristiti za prelazak

državne granice a priznat je međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana, kao i putna isprava izdata strancu u BiH u skladu s ovim Zakonom;

e) radna dozvola je dozvola koju izdaje organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca a kojom se dozvoljava plaćeni rad stranca u BiH;

f) odobrenje boravka je odobrenje koje izdaje nadležni organ za poslove sa strancima a kojim se strancu odobrava da u periodu naznačenom u odobrenju zakonito boravi u BiH;

g) podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu je stranac za kojeg se može smatrati da traži izbjeglički status ili supsidijarnu zaštitu u BiH, dok se ne odluči o njegovom zahtjevu u skladu s ovim Zakonom;

h) međunarodna zaštita označava izbjeglički status i status supsidijarne zaštite u skladu s ovim Zakonom;

i) izbjeglica je, u skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokolom o statusu izbjeglica iz 1967., stranac koji se, zbog osnovanog straha od proganjanja zbog rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja, nalazi van zemlje svog državljanstva a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi ni staviti pod zaštitu te zemlje, kao i lice bez državljanstva koje se nalazi van zemlje prethodnog uobičajenog mjesta boravka a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi vratiti u tu državu;

j) izbjeglički status je status koji BiH priznaje izbjeglicu u skladu s ovim Zakonom;

k) stranac na supsidijarnoj zaštiti je stranac koji boravi u BiH a ne ispunjava uslove za izbjeglički status, ali uživa zaštitu u skladu s međunarodnim standardima i ovim Zakonom;

l) stranac na privremenoj zaštiti je stranac koji boravi u BiH po osnovu masovnog priliva u skladu s ovim Zakonom;

m) nadležni organ je organ koji vodi postupak u skladu s ovim ili drugim zakonom;

n) maloljetnik bez pratnje je stranac mlađi od 18 godina (maloljetnik) koji dođe do teritorija BiH

bez pratnje lica starijeg od 18 godina (punoljetno lice) koje je za maloljetnika odgovorno po zakonu ili punomoći, kao i maloljetnik koji je ostavljen bez pratnje nakon ulaska u BiH;

o) brak iz interesa, odnosno vanbračna zajednica iz interesa je brak koji je sklopljen, odnosno vanbračna zajednica koja je zasnovana isključivo s ciljem omogućavanja strancu da uđe i/ili boravi u BiH;

p) usvojenje iz interesa je usvojenje zasnovano isključivo s ciljem omogućavanja strancu da uđe i/ili boravi u BiH;

r) brak je zakonom uređena zajednica života jednog muškarca i jedne žene;

s) vanbračna zajednica je zajednica života jedne žene i jednog muškarca koji nisu u braku ili vanbračnoj zajednici s trećim licem, a koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete;

t) spajanje porodice podrazumijeva ulazak i boravak u BiH stranaca koji su članovi uže porodice lica koje zakonito boravi u BiH, kako bi se sačuvala porodična zajednica;

u) prijevoznik je svako fizičko ili pravno lice koje pruža usluge prijevoza lica u međunarodnom saobraćaju bilo kojim prijevoznim sredstvom;

v) prijetnja javnom zdravlju podrazumijeva bolest s potencijalnom epidemijom, kao što je definirano u Međunarodnim zdravstvenim regulativama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), ali i druge infektivne bolesti ili zarazne parazitske bolesti ako su one predmet odredbi o zaštiti koja se primjenjuje na državljane BiH.

Član 6.

(Višestruko državljanstvo stranca ili državljanina BiH na teritoriji BiH)

(1) Stranac koji ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je prešao državnu granicu BiH, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Strancem se na teritoriji BiH ne smatra državljanin BiH koji ima i državljanstvo neke druge države.

Član 7.

(Sloboda kretanja)

(1) Stranac može ulaziti u BiH i boraviti na njenoj teritoriji s važećom putnom ispravom u koju je unesena viza ili odobrenje boravka, ako ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Ulazak, boravak, kretanje i izlazak stranaca mogu biti ograničeni pod uslovima propisanim ovim ili drugim zakonom.

(2) Stranci koji zakonito borave u BiH pod uslovima koje određuje ovaj Zakon uživaju pravo na slobodu kretanja unutar BiH i slobodan izbor mjesta boravka, ako nije drugačije određeno ovim ili drugim zakonom u posebnim oblastima iz razloga javnog interesa u demokratskom društvu.

(3) Prava iz stava (2) ovog člana mogu biti djelimično ili potpuno ograničena u skladu sa zakonom u mjeri koja je neophodna u demokratskom društvu u interesu državne ili javne sigurnosti, radi očuvanja javnog poretka, sprečavanja kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

(4) Sigurnosnu provjeru za stranca s ciljem utvrđivanja razloga sigurnosti BiH provodi Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine. Pravilnik o načinu provođenja sigurnosne provjere donosi generalni direktor Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

(5) U postupku donošenja odluke koja se zasniva na informacijama sadržanim u dokumentu sa oznakom tajnosti, koju je odredio organ iz stava (4) ovog člana ili drugi nadležni organ, primjenjivaće se odredbe Zakona o zaštiti tajnih podataka.

(6) Služba može, na obrazložen prijedlog nadležnog organa, zabraniti izlazak stranca iz BiH ukoliko postoji opravdana sumnja da bi izlaskom iz BiH mogao da izbjegne krivično, odnosno prekršajno gonjenje, izvršenje kazne, izvršenje sudske naredbe, lišenje slobode ili izvršenje dospjele imovinsko-pravne obaveze, o čemu obavještava Graničnu policiju.

(7) Služba će, iz razloga navedenih u stavu (6) ovog člana, privremeno, najduže do 30 dana, oduzeti putne isprave i druge dokumente koje stranac može koristiti za prelazak državne granice.

(8) Po isteku roka iz stava (7) ovog člana ili po prestanku razloga iz stava (6) ovog člana, strancu će se vratiti putne isprave i drugi dokumenti i dopustiti izlazak iz BiH.

Član 8.

(Zabrana diskriminacije)

Zabranjena je diskriminacija stranaca bilo po kojoj osnovi, kao što su: rod odnosno spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nacionalnom manjinom, imovinsko stanje, status koji se stiče rođenjem ili drugi status.

Član 9.

(Obaveza poštivanja javnog poretka BiH)

Stranci u BiH moraju poštivati javni poredak BiH - poštivati zakone i druge propise u BiH te se pridržavati odluka organa vlasti u BiH.

Član 10.

(Udruživanje stranaca te nošenje oružja i uniformi u BiH)

(1) Strancima je zabranjeno osnivanje političkih stranaka.

(2) Stranci mogu osnivati udruženja prema posebnim propisima.

(3) Stranac može unijeti, posjedovati i nositi te nabavljati oružje i municiju u BiH prema **Zakonu o graničnoj kontroli** i propisima koji uređuju nabavljanje, držanje i nošenje oružja.

(4) Stranac može ući i kretati se u BiH u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj uniformi pod uslovima propisanim **Zakonom o graničnoj kontroli** i članom 142. (Kretanje u stranoj uniformi) ovog zakona.

Član 11.

(Radna dozvola)

(1) Ako stranac namjerava boraviti u BiH s ciljem plaćenog rada, mora imati radnu dozvolu koju je izdao organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca u skladu s odredbama ovog i drugih zakona u BiH kojima se reguliraju pitanja rada stranaca, osim kad je ovim Zakonom ili međunarodnim sporazumom određeno da za pojedine vrste rada radna dozvola nije potrebna.

(2) Obavljanje aktivnosti neophodnih za osnivanje i registraciju pravnog lica, odnosno poslovnog subjekta ne smatra se radom u smislu stava (1) ovog člana te ne podliježe obavezi pribavljanja radne dozvole.

(3) Organ iz stava (1) ovog člana dužan je primjerak odluke po zahtjevu za izdavanje radne dozvole dostaviti Službi odmah prilikom dostavljanja odluke stranci u postupku.

(4) Odredbe ovog člana ne odnose se na strance kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite u BiH.

Član 12.

(Prava i obaveze u postupku pred organima vlasti)

(1) U svim fazama postupka stranci će biti obaviješteni o pravima i obavezama koje proističu iz ovog zakona.

(2) Organ koji vodi postupak dužan je strancu koji ne razumije jezik na kojem se postupak vodi omogućiti da tok postupka prati preko prevodioca odnosno tumača, a zahtjevi za ostvarivanje prava po ovom Zakonu i dokazi koji opravdavaju zahtjev, kao i pozivi, rješenja i druga pismena, dostavljaju se na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH.

(3) U slučaju da je strancu određen pritvor, zadržavanje ili stavljanje pod nadzor, organ koji je takvu mjeru odredio omogućit će mu, na njegov zahtjev, kontakt s nadležnim organima države čiji je državljanin, odnosno države koja mu pruža zaštitu.

Član 13.

(Obaveza nošenja i predočavanja dokaza o identitetu)

(1) Za vrijeme svog boravka na teritoriji BiH, stranac mora uzeti se imati putnu ispravu s kojom je ušao u BiH ili drugi identifikacioni dokument, odnosno odgovarajuću potvrdu izdatu u BiH, s ciljem dokazivanja ili potvrde svog identiteta i zakonitosti ulaska i boravka u BiH. Stranac je dužan identifikacioni dokument dati na uvid na zahtjev ovlaštenog lica Službe, policije ili drugog nadležnog organa kad je drugi nadležni organ na to zakonom ovlašten.

(2) Pravna i fizička lica koja su prijevoznici ili koja pružaju usluge smještaja ili organizacije putovanja mogu zatražiti predočavanje putne isprave ili drugog identifikacionog dokumenta stranca, ali im je zabranjeno da ih zadrže.

Član 14.

(Utvrdjivanje identiteta stranca)

(1) Stranac čiji identitet nije moguće odmah utvrditi ili postoje osnovi sumnje u istinitost njegovih navoda o identitetu, stavit će se pod nadzor **i može mu se izreći i mjera protjerivanja iz BiH** ako se identitet ne može sa sigurnošću utvrditi ni u roku od šest sati od dovođenja stranca u službene prostorije.

(2) Nadzor iz stava (1) ovog člana određuje se u skladu s odredbama čl. 98. do 104. [Odjeljak B. (*Stavljanje stranca pod nadzor*), Poglavlje VI. (*Prihvatanje stranaca i nadzor*)], **a mjera protjerivanja u skladu s odredbama čl. 87. (Mjera protjerivanja) i 88. (Razlozi za izricanje mjere protjerivanja)** ovog zakona.

(3) Prema ovom Zakonu, postupak utvrđivanja identiteta stranca pokreće i vodi Služba.

(4) Ako je postupak utvrđivanja identiteta stranca, čiji identitet nije moguće odmah utvrditi ili postoje osnovi sumnje u istinitost njegovih navoda o identitetu, započela **Granična policija ili policija** i ne može ga okončati u roku od šest sati, o tome će obavijestiti Službu što je prije moguće.

(5) Postupak utvrđivanja identiteta stranca provodi se po odredbama Zakona o Službi za

poslove sa strancima i Zakona o policijskim službenicima.

(6) Postupak utvrđivanja identiteta stranca može obuhvatati i utvrđivanje zakonitosti njegovog boravka u BiH, odnosno utvrđivanje mjesta boravišta ili prebivališta u BiH.

POGLAVLJE II. ULAZAK STRANACA U BiH

Odjeljak A. Ulazak u BiH

Član 15.

(Prelazak državne granice)

(1) Smatra se da je stranac ušao u državu kada je prešao državnu granicu BiH, odnosno kada je prošao mjesto obavljanja granične kontrole.

(2) Stranac može preći državnu granicu BiH samo na graničnim prijelazima otvorenim za međunarodni saobraćaj, u vrijeme kada granični prijelaz radi, **osim ako Zakonom o graničnoj kontroli ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.**

(3) Stranac koji želi ući ili izaći iz BiH dužan je zaustaviti se na graničnom prijelazu, dati na uvid dokumente potrebne za prelazak granice i podvrgnuti sebe, svoj prtljag i svoje prijevozno sredstvo graničnoj kontroli u skladu sa **Zakonom o graničnoj kontroli**, a pogotovo službenom licu nadležnog organa pojasniti sve okolnosti vezane za ispunjavanje uslova u vezi s prelaskom državne granice i postupati po upozorenjima i naređenjima policijskog službenika organa nadležnog za kontrolu prelaska državne granice.

(4) Granična kontrola stranca koji ulazi u BiH obuhvata i utvrđivanje ispunjavanja općih uslova za ulazak iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) ovog zakona.

(5) Državna granica ne može se preći s putnom ispravom ni s vizom čiji rok važenja ističe na dan namjeravanog prelaska granice.

(6) U putnu ispravu stranca koji prelazi državnu granicu policijski službenik organa nadležnog za kontrolu prelaska državne granice unosi otisak

ulaznog, odnosno izlaznog štambilja, osim ako to nije moguće s obzirom na vrstu putne isprave ili je drugačije propisano ovim Zakonom ili drugačije određeno međunarodnim sporazumom.

(7) Zadržavanje stranca u tranzitnom području na međunarodnom aerodromu, u sidrištu luke ili na pristaništu ne smatra se ulaskom u državu.

Član 16.

(Nezakonit ulazak u BiH)

Nezakonitim ulaskom u BiH smatra se ako stranac:

- a) pređe ili pokuša preći državnu granicu van graničnog prijelaza otvorenog za međunarodni saobraćaj ili van graničnog prijelaza namijenjenog za saobraćaj između BiH i susjednih država ako je državljanin susjedne države i nije drugačije određeno međunarodnim sporazumom, ili van vremena u kojem granični prijelaz radi ili prije proteka roka u kojem ne može ući u BiH;
- b) izbjegne ili pokuša izbjeći graničnu kontrolu;
- c) pri prelasku državne granice upotrijebi tuđu, nevažeću, odnosno nevaljanu putnu ispravu;
- d) organu nadležnom za kontrolu prelaska državne granice navede neistinite podatke;
- e) uđe u državu za vrijeme trajanja mjere protjerivanja.

Član 17.

(Zajedničke putne isprave i posebna pažnja prema maloljetnicima)

- (1) Stranac koji je upisan u putnu ispravu drugog lica može ulaziti i izlaziti iz BiH samo s licem u čiju je putnu ispravu upisan.
- (2) Stranci koji imaju zajedničku (kolektivnu) putnu ispravu mogu ulaziti, kretati se i izlaziti iz BiH samo zajedno, a punoljetna lica koja su upisana u zajedničku putnu ispravu moraju imati dokument s fotografijom na osnovu kojeg se može utvrditi njihov identitet. Izuzetno se članu grupe može dozvoliti pojedinačno napuštanje države,

ako je to neophodno iz njegovih privatnih razloga ili ako tako odredi nadležni organ. Vođa grupe mora imati ličnu putnu ispravu i ne može napustiti BiH bez grupe. Broj lica koja putuju na zajedničku putnu ispravu ograničen je na pet do 50 lica.

(3) Stranac koji je mlađi od 14 godina i ima ličnu putnu ispravu može granicu BiH prelaziti u pratnji roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja, odnosno lica koje je opunomoćeno da ga prati uz potpisanu i ovjerenu punomoć od roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja, ili mora imati saglasnost roditelja, odnosno zakonskog zastupnika ako putuje bez pratnje.

(4) Službeno lice ovlašteno za kontrolu prelaska državne granice dužno je obratiti posebnu pažnju prilikom kontrole stranca mlađeg od 18 godina (maloljetnik) koji namjerava preći državnu granicu BiH, kao i lica u čijoj se pratnji maloljetnik nalazi.

Član 18.

(Obaveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja)

(1) Prijevoznik može dovesti stranca na granični prijelaz samo ako stranac ispunjava osnovne opće uslove za ulazak u BiH iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) st. (1) i (2) ovog zakona.

(2) Prijevoznik je dužan da:

a) **stranca kojem ulazak u BiH bude odbijen jer ne ispunjava uslove za ulazak u BiH iz člana 19. ovog zakona odveze s graničnog prijelaza i vrati u državu iz koje je dovezen ili u državu koja je izdala putnu ispravu sa kojom je doputovao ili u bilo koju drugu državu za koju je siguran da će biti prihvaćen ili osigura drugi način prevoza, i to bez odgađanja i o svom trošku.**

b) podmiri troškove boravka stranca iz tačke a) ovog stava u BiH.

(3) Obaveze prijevoznika iz st. (1) i (2) ovog člana ne odnose se na stranca koji dolazi na teritoriju BiH direktno s teritorije gdje su mu život

ili sloboda ugroženi i koji zatraži međunarodnu zaštitu BiH.

(4) Obaveze iz stava (2) ovog člana odnose se i na prijevoznika koji je doveo stranca u tranzit:

a) ako ga je prijevoznik, koji ga je trebao prevesti u državu odredišta, odbio prevesti ili

b) ako mu je zabranjen ulazak u državu odredišta.

(5) Organizator turističkog ili sličnog putovanja u BiH obavezan je za strance kojima pruža takvu uslugu podmiriti troškove udaljenja iz BiH i troškove boravka u BiH, ako se stranac prisilno udaljuje zato što ne ispunjava osnovne opće uslove za ulazak u BiH iz člana 19. st. (1) i (2) ovog zakona, a sam stranac te troškove ne može podmiriti.

(6) Ova pitanja detaljnije uređuje podzakonskim aktom Vijeće ministara, na prijedlog Ministarstva, koji je upućen nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva prometa i komunikacija BiH.

Član 19.

(Opći uslovi za ulazak)

(1) Stranac može ući u BiH ako ima važeći pasoš ili drugi identifikacioni dokument koji može koristiti za prelazak državne granice BiH, a čiji rok važenja ne ističe na dan ulaska u BiH (važeća putna isprava).

(2) Uz osnovni opći uslov iz stava (1) ovog člana, stranac za ulazak u BiH mora ispunjavati i sljedeći osnovni opći uslov:

a) da ima važeću vizu za ulazak, boravak ili prelazak preko teritorije BiH čiji rok važenja ne ističe na dan ulaska u BiH, ako u BiH ne ulazi s putnom ispravom koju je izdala država čiji su državljani oslobođeni od obaveze pribavljanja vize *Ščlan 21. (Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize)Ć*; ili

b) da ima odobrenje boravka propisano ovim Zakonom.

(3) Uz osnovne opće uslove propisane st. (1) i (2) ovog člana, za ulazak u BiH stranac mora ispunjavati i ostale opće uslove za ulazak stranca u BiH:

a) da posjeduje dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u BiH i za izlazak iz zemlje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu, odnosno dokaz da ih može zakonito pribaviti, što se dokazuje kako je propisano članom 23. (*Dokazi o posjedovanju sredstava za izdržavanje*) ovog zakona,

b) da posjeduje dokumente ili da može pružiti informacije na osnovu kojih se može razumno zaključiti o svrsi i uslovima namjeravanog boravka u BiH, ako je moguće i potrebno;

c) da ima ulaznu vizu susjedne države u koju putuje ili preko čije teritorije nastavlja putovanje, ako mu je ta viza potrebna,

d) da ima potvrdu o vakcinaciji ako dolazi s područja na kojem vlada epidemija zarazne bolesti,

e) da mu nije izrečena mjera protjerivanja ili otkaz boravka, odnosno da mu nije zabranjen ulazak u BiH, ako vremenski period na koji mu je izrečena ta mjera, odnosno period zabrane još traje,

f) da se ne vodi u evidencijama kod nadležnog organa kao prijestupnik ni kao međunarodni prijestupnik,

g) da ne postoje drugi razlozi, osim onih iz tačke e) i f) ovog stava, iz kojih bi njegovo prisustvo na teritoriji BiH predstavljalo prijetnju sigurnosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima BiH.

(4) Stranci koji su, u skladu s članom 21. ovog zakona, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritoriju BiH te ne moraju ispunjavati uslov propisan stavom (2), moraju ispunjavati ostale opće uslove za ulazak predviđene stavom (3) ovog člana prilikom ulaska u BiH.

(5) Stranci koji za ulazak u BiH moraju posjedovati vizu, moraju ispunjavati ostale opće uslove za ulazak predviđene stavom (3) ovog člana prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize, kao i prilikom ulaska u BiH.

(6) Kada to zahtijevaju razlozi zaštite sigurnosti BiH, javnog poretka, javnog reda i mira ili javnog zdravlja u BiH ili drugi razlozi koji proističu iz međunarodnih obaveza BiH, uz uslove za ulazak

propisane st. (1), (2) i (3) ovog člana, Vijeće ministara može propisati dodatne uslove za ulazak stranaca u BiH.

(7) Najmanji potreban iznos sredstava za izdržavanje iz stava (3) tačke a) ovog člana utvrđuje se podzakonskim aktom.

Član 20.

(Ulazak pod posebnim uslovima)

Strancu se može odobriti ulazak **i boravak** u BiH i kad ne ispunjava uslove iz ovog zakona, ako je tako predviđeno međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana ili odlukom Vijeća ministara.

Član 21.

(Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize)

(1) Vijeće ministara, na prijedlog MVP-a, određuje države čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH (u daljnjem tekstu: zemlje bezviznog režima), kao i države čiji državljani mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša. Vijeće ministara je također nadležno da, na prijedlog MVP-a, oslobodi od pribavljanja vize nosioce posebnih vrsta putnih isprava.

(2) Stranci koji su, u skladu s ovim Zakonom, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritoriju BiH imaju pravo na ulazak i boravak u zemlji (u daljnjem tekstu: bezvizni boravak) ukupno u trajanju do 90 dana u periodu od šest mjeseci računajući od dana prvog ulaska, ako drugačije nije određeno međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana ili odlukom Vijeća ministara iz člana 20. (*Ulazak pod posebnim uslovima*) ovog zakona.

(3) Stranci nemaju obavezu pribavljanja vize za ulazak u BiH ako u pasošu imaju naljepnicu odobrenja privremenog ili stalnog boravka u BiH, za vrijeme važenja tog odobrenja.

Član 22.

(Izuzeci od potrebe posjedovanja vize)

(1) Stranci - članovi posade i kabinsko osoblje aviona u civilnom aviosaobraćaju koji posjeduju važeći certifikat člana posade, a koji namjeravaju

ostati na aerodromu ili unutar granica obližnjeg naseljenog mjesta, u BiH mogu ulaziti bez vize i na teritoriji BiH boraviti do prvog svog sljedećeg redovnog leta.

(2) Ako je potrebno da neki član posade zbog obaveza putuje u drugu državu kao putnik bilo kojim prijevoznim sredstvom kako bi se pridružio posadi aviona, njegov certifikat prihvata se kao zamjena za pasoš i vizu te mu se omogućava neophodna sloboda kretanja unutar teritorije BiH.

(3) Važeći certifikat člana posade priznaje se kao valjan dokument za utvrđivanje identiteta i u slučaju kada njegov nosilac nije državljanin zemlje registra aviona.

(4) Vijeće ministara, na prijedlog MVP-a i pod uslovom uzajamnosti, može izuzeti od potrebe posjedovanja vize državljane određenih država koji su:

a) civilni članovi posade aviona, uz postojanje odgovarajuće potvrde i bilješke u općoj deklaraciji i planu leta,

b) civilni članovi posade ili prateća lica aviona koji učestvuju u havarijskospasilačkim letovima, uz postojanje odgovarajuće bilješke u općoj deklaraciji i planu leta, ili

c) civilni članovi posade broda, ako su upisani u popis posade i osoblja.

Član 23.

(Dokazi o posjedovanju sredstava za izdržavanje)

(1) Postojanje sredstava za izdržavanje stranca iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) stav (3) tačka a) dokazuje se na sljedeći način:

a) posjedovanjem gotovog novca u domaćoj ili stranoj konvertibilnoj valuti;

b) posjedovanjem vidova bezgotovinskog plaćanja prihvaćenih od bankarskog sistema BiH ili sredstva koje omogućava podizanje novca u BiH, ili garancije banke iz BiH koja priznaje bezgotovinske vidove plaćanja koje stranci posjeduju;

c) pozivnim pismom iz člana 34. (*Pozivno pismo*) ovog zakona;

d) posjedovanjem dokaza o uplaćenom smještaju ili o organiziranom putovanju; ili

e) posjedovanjem drugih sredstava (nepokretne imovine u BiH na osnovu koje je moguće osigurati sredstva za izdržavanje za vrijeme boravka u BiH, sredstva po osnovu direktnih stranih ulaganja, proizvodno-tehničke saradnje ili kooperacije i slično).

(2) Ako stranac ima dokaze o uplaćenom pojedinačnom ili kolektivnom putničkom zdravstvenom osiguranju, podrazumijeva se da ima osigurana sredstva za zdravstvenu zaštitu u smislu člana 19. stav (3) tačka a) ovog zakona.

(3) Smatra se da stranac koji ima radnu dozvolu u BiH zadovoljava uslove koji se odnose na posjedovanje sredstava za izdržavanje.

(4) Postojanje sredstava za izlazak stranca iz zemlje može se dokazivati posjedovanjem važeće putne karte za nastavak putovanja ili za povratak, kao i time što stranac zakonito posjeduje prijevozno sredstvo.

Član 24.

(Izjednačavanje nosilaca odobrenja boravka s državljanima BiH prilikom ulaska)

Stranci kojima je u pasoš uneseno odobrenje privremenog ili stalnog boravka u BiH, u periodu važenja tog odobrenja, izjednačeni su prilikom ulasku u BiH s državljanima BiH.

Odjeljak B. Odbijanje ulaska u BiH

Član 25.

(Razlozi odbijanja ulaska)

(1) Strancu će biti odbijen ulazak u BiH ako ne ispunjava uslove za ulazak iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka iz člana 20. (*Ulazak pod posebnim uslovima*) ovog zakona.

(2) Strancu može biti odbijen ulazak u BiH i pored razloga iz stava (1) ovog člana ako:

a) prilikom pokušaja ulaska u BiH predoči krivotvorenu putnu ispravu;

b) prilikom pokušaja ulaska u BiH predoči krivotvorenu vizu ili dozvolu boravka;

c) je već proveo na teritoriji BiH 90 dana u periodu od šest mjeseci računajući od dana prvog ulaska, a radi se o državljaninu zemlje bezviznog režima, osim ako se na njega ne primjenjuje odredba člana 20. ovog zakona;

d) postoje osnovi sumnje da će obavljati onu vrstu poslova za koju je potrebna radna dozvola, a na njega se ne primjenjuju odredbe člana 84. ovog zakona.

Član 26.

(Postupak i posljedica odbijanja ulaska)

(1) O odbijanju ulaska na granici odlučuje Granična policija.

(2) Strancu kojem je odbijen ulazak u BiH jer ne ispunjava uslove za ulazak u BiH propisane ovim Zakonom izdaje se rješenje o odbijanju ulaska.

(3) Stranac kojem je odbijen ulazak u BiH upozorava se da je dužan odmah napustiti granični prijelaz.

(4) Rješenje o odbijanju ulaska mora sadržavati razlog odbijanja ulaska, a izdaje se na obrascu koji stranac potpisuje. Ako stranac odbija potpisati rješenje, službeno lice unosi takvu opasku u obrazac. Primjerak rješenja uručuje se strancu. Ako stranac odbija primiti rješenje, ta će se činjenica unijeti kao opaska u obrazac rješenja i rješenje će mu se dostaviti.

(5) Rješenje o odbijanju ulaska izvršava se odmah, unošenjem otiska štambilja "ODBIJEN ULAZAK", odnosno druge odgovarajuće oznake u putnu ispravu stranca. Ako stranac nema putnu ispravu u koju bi se mogao unijeti otisak štambilja, odnosno druga odgovarajuća oznaka, ta se činjenica unosi kao opaska u obrazac rješenja.

(6) Protiv rješenja o odbijanju ulaska na granici žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15

dana od dana uručenja, odnosno dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(7) Stranac kojem je odbijen ulazak može ući u BiH nakon što otkloni razloge zbog kojih mu je odbijen ulazak.

Odjeljak C. Vize

Član 27.

(Opće odredbe o vizama)

(1) Viza je odobrenje za tranzit kroz međunarodni tranzitni prostor aerodroma ili teritorij BiH ili odobrenje za namjeravani boravak na teritoriji BiH u roku određenom u vizi.

(2) U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH.

(3) Viza se može izdati samo onom strancu koji posjeduje važeći pasoš čiji rok važenja prelazi vrijeme važenja vize za najmanje tri mjeseca.

(4) Posjedovanje vize ne predstavlja bezuslovno pravo ulaska stranca u BiH.

(5) Viza ne pruža strancu pravo na rad u BiH, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 28.

(Vrste viza)

Nadležni organi BiH izdaju sljedeće vize:

- a) aerodromske tranzitne vize (Viza A),**
- c) vize za kratkoročni boravak (Viza C),**
- d) vize za dugoročni boravak (Viza D).**

Član 29.

(Aerodromska tranzitna viza - Viza A)

(1) Aerodromska tranzitna viza (Viza A) strancu omogućava prolazak kroz međunarodno tranzitno područje aerodroma bez stvarnog ulaska u zemlju, tokom zaustavljanja ili nastavljanja međunarodnog leta.

(2) U pravilu, strancu koji za vrijeme neprekinutog putovanja ne napušta međunarodno tranzitno područje aerodroma ili avion koji se nalazi na aerodromu u BiH nije potrebna viza.

(3) Izuzetno, Vijeće ministara može odlučiti da državljani određenih zemalja ili putnici na određenim putničkim linijama treba da posjeduju aerodromske tranzitne vize.

(4) Strancu se može na njegov zahtjev izdati aerodromska tranzitna viza za određeni broj prolazaka kroz međunarodno područje aerodroma u periodu tranzita.

(5) Pitanja roka važenja aerodromske tranzitne vize uređuje podzakonskim propisom Ministarstvo nakon pribavljenog mišljenja MVP-a.

Član 30. /Tranzitna viza –Viza B/ brisan

Član 31.

(Viza za kratkoročni boravak - Viza C)

(1) Viza za kratkoročni boravak (Viza C) omogućava strancu tranzit, jedan ili više ulazaka ili boravaka u zemlji. Nijedan neprekidan boravak ni ukupno trajanje više uzastopnih boravaka u BiH ne mogu biti duži od 90 dana u periodu od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska.

(2) Viza za kratkoročni boravak izdaje se s rokom važenja najviše do jedne godine.

(3) Izuzetno, viza za kratkoročni boravak može se izdati i s rokom važenja dužim od jedne godine ako je to u interesu BiH, o čemu odlučuje MVP po pribavljenoj saglasnosti Službe.

(4) Viza za kratkoročni boravak izdaje se za poslovna putovanja, putovanja u svrhu obrazovanja, obuke ili u sličnu svrhu, za turistička ili druga putovanja u privatne svrhe, za putovanja na političke, naučne, kulturne, sportske, vjerske ili druge događaje, kao i za putovanja iz ostalih razloga za koja je dovoljan kratkoročni boravak.

Član 32.

(Viza za dugoročni boravak - Viza D)

(1) Viza za dugoročni boravak (Viza D) omogućava strancu ulazak i boravak u BiH u periodu od šest mjeseci u toku jedne godine, počevši od dana prvog ulaska. Viza za dugoročni boravak izdaje se za jedan ili više ulazaka u BiH.

(2) Viza za dugoročni boravak izdaje se izuzetno u situacijama kada je za svrhu boravka u BiH potreban period duži od 90 dana u periodu od šest mjeseci.

(3) Viza za dugoročni boravak izdaje se s rokom važenja najviše do jedne godine.

(4) Izuzetno, viza za dugoročni boravak može se izdati i s rokom važenja dužim od jedne godine ako je to u interesu BiH, o čemu odlučuje MVP po pribavljenoj saglasnosti Službe.

(5) Za izdavanje vize za dugoročni boravak potrebna je prethodna saglasnost Službe.

(6) Po zahtjevu za izdavanje vize za dugoročni boravak, diplomatsko-konzularno predstavništvo BiH (u daljnjem tekstu: DKP) dužno je prikupiti svu potrebnu dokumentaciju i proslijediti je Službi radi davanja ili uskraćivanja saglasnosti iz stava (5) ovog člana.

(7) MVP će, nakon pribavljene saglasnosti Službe, podzakonskim propisom detaljnije predvidjeti situacije u kojima se može izdati viza za dugoročni boravak (Viza D) te postupanje kod izdavanja takvih viza.

Član 33.

(Uslovi za izdavanje vize)

(1) Podnosilac zahtjeva za izdavanje vize dužan je dati lične podatke kao i biometrijske podatke (fotografija, otisak prstiju, potpis) koji se od njega traže, druge potrebne informacije te svrhu ulaska u BiH. Zahtjev za izdavanje vize podnosi se na propisanom obrascu, koji se mora tačno i potpuno popuniti.

(2) Za izdavanje vize za kratkoročni boravak (Viza C) podnosilac zahtjeva dužan je uz zahtjev priložiti:

a) pozivno pismo iz člana 34. (*Pozivno pismo*) ovog zakona;

b) kopiju sudskog ili drugog službenog poziva kojim se poziva da se odazove u pravnom postupku koji se vodi u BiH;

c) kopiju dokaza o uplaćenom turističkom putovanju, uključujući smještaj i prijevoz, ili dokaz o organiziranom putovanju ili uplaćenom smještaju, ako je potrebno;

d) potvrdu o prijemu na obrazovanje ili obuku; ili

e) drugi dokument na osnovu kojeg se može razumno zaključiti o svrsi i uslovima namjeravanog boravka u BiH, ako je to moguće i potrebno.

(3) U slučaju sumnje u navedenu svrhu ulaska u BiH, službeno lice DKP-a BiH može zahtijevati da stranac dostavi uvjerenje o posjedovanju nekretnine ili uvjerenje o stalnim izvorima prihoda u zemlji porijekla ili zemlji polaznog odredišta ili uvjerenje o upisanom studiju ili slično, odnosno dokaz iz kojeg se razumno može zaključiti da će stranac nakon zakonitog boravka napustiti zemlju.

(4) Službeno lice može zahtijevati dokaze ili pojašnjenje podataka ili informacija iz zahtjeva za izdavanje vize, kao i razgovor s podnosiocem zahtjeva.

(5) Uslov za izdavanje vize za kratkoročni boravak propisan stavom (2) ovog člana na odgovarajući način primjenjuje se i u slučajevima izdavanja vize za dugoročni boravak (Viza D).

(6) Tehnička pitanja o uslovima za izdavanje aerodromske tranzitne vize (Viza A) uređuje podzakonskim propisom MVP-a nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva.

Član 34.

(Pozivno pismo)

(1) Pozivno pismo je pismo kojim se stranac poziva da dođe u BiH u određenu svrhu u određenom vremenskom periodu.

(2) Pozivno pismo za ulazak stranca u BiH može izdati državljanin BiH ili stranac s odobrenim stalnim boravkom u BiH, ili domaće pravno lice ili strano pravno lice registrirano u BiH.

(3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, pozivno pismo u svrhu spajanja porodice ili posjete može izdati i stranac koji boravi po osnovu odobrenog privremenog boravka u BiH duže od 18 mjeseci, a stranac sa odobrenim privremenim boravkom do jedne godine može izdati pozivno pismo isključivo u svrhu posjete.

(4) Pozivno pismo izdaje se na propisanom obrascu i mora sadržavati izjavu da izdavalac pozivnog pisma na sebe preuzima obavezu da osigura smještaj, pokrije troškove liječenja, osigura održavanje i podmiri ostale troškove koji mogu nastati za vrijeme boravka stranca u BiH, troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz BiH, ako te obaveze ne može podmiriti stranac.

(5) Pozivno pismo mora ovjeriti Služba po mjestu prebivališta, odnosno sjedišta davaoca poziva. Pozivno pismo Služba ovjerava na osnovu dokaza o osnovanosti izjave o preuzimanju obaveza i troškova iz stava (4) ovog člana.

(6) U slučaju iz stava (3) ovog člana, Služba ovjerava pozivno pismo i na osnovu dokaza o istinitosti svrhe spajanja porodice.

(7) Služba može ovjeriti i grupno pozivno pismo za namjane pet, a najviše 50 lica koja putuju na zajednički pasoš.

(8) Pozivnim pismom, u smislu ovog zakona, smatra se i službeni akt državnog, entitetskog ili kantonalnog organa vlasti, organa vlasti Brčko Distrikta BiH, kao i diplomatsko-konzularnog predstavništva strane države ili međunarodne organizacije koja ima diplomatski status u BiH.

Član 35.

(Izdavanje vize na zajednički pasoš)

(1) Viza na zajednički pasoš izdaje se kao aerodromska tranzitna viza (Viza A), ili kao viza za kratkoročni boravak (Viza C) grupi stranaca, koja može brojati najmanje pet i najviše 50 lica i koju predvodi lice koje posjeduje svoj lični pasoš i pojedinačnu vizu ako je potrebna.

(2) Viza za kratkoročni boravak (Viza C) može se izdati na zajednički pasoš s rokom važenja od

najviše 30 dana, ako članovi grupe zajedno ulaze na teritoriju BiH, borave i napuštaju je kao grupa.

Član 36.

(Nadležnost i mjesto izdavanja vize)

(1) Vizu izdaje DKP BiH.

(2) Stranac je dužan pribaviti vizu prije ulaska u BiH, a na poziv organa iz stava (1) ovog člana dužan je zahtjev za izdavanje vize podnijeti lično.

(3) Prije izdavanja vize, DKP BiH dužan je u slučaju izdavanja vize za dugoročni boravak (Viza D) te u drugim predviđenim slučajevima zatražiti prethodnu saglasnost Službe.

(4) Protiv rješenja kojim se zahtjev za izdavanje vize odbija može se podnijeti žalba MVP, putem DKP BiH, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(5) Izuzetno od st. (1) i (2) ovog člana, ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili lični razlozi, vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A) može izdati na granici Granična policija.

(6) Na granici se viza iz stava (5) ovog člana može izdati samo pod uslovom da:

a) stranac, izuzimajući uslov iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) stav (2), ispunjava osnovni i ostale opće uslove za ulazak u BiH iz člana 19. st. (1) i (3) ovog zakona,

b) dokaže da nije bio u mogućnosti unaprijed podnijeti zahtjev za vizu, i

c) prikaže dokument ili više njih kojima dokazuje neodgodiv razlog za ulazak u BiH te garantira povratak u zemlju porijekla ili uobičajenog mjesta boravka.

(7) U slučaju izdavanja vize na granici, Granična policija može odrediti da se strancu dozvoli ulazak samo na određenom graničnom prijelazu.

(8) Protiv rješenja kojim se zahtjev za izdavanje vize na granici odbija može se

podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 37.

(Rok za davanje saglasnosti centralne vlasti)

(1) Kad je predviđeno da prije izdavanja vize DKPBiH mora zatražiti prethodnu saglasnost Službe Ščlan 36. (*Nadležnost i mjesto izdavanja vize*) stav (3)Ć, Služba će odgovoriti što je prije moguće, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva. O svom odgovoru Služba obavještava MVP.

(2) Ako DKPBiH ne primi odgovor Službe na svoj zahtjev za davanjem saglasnosti u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, smatrat će se da je saglasnost data te da nema prepreka za izdavanje vize.

Član 38.

(Produženje vize)

(1) Viza se ne može produžiti.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, viza za kratkoročni boravak (Viza C) može se produžiti zbog više sile, humanitarnih, ozbiljnih profesionalnih ili ličnih razloga, a u skladu s pravilima koja važe za izdavanje vize.

(3) **Zahtjev za produženje vize podnosi se Službi prije isteka važenja vize i/ili odobrenja za boravak odobrenog na osnovu izdate vize. Služba donosi odluku o produženju vize u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva. Stranac može boraviti u BiH do donošenja odluke po zahtjevu za produženje vize.**

(4) **Protiv odluke kojom se zahtjev za produženje vize odbija odnosno odbacuje može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana prijema odluke. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.**

Član 39.

(Odbijanje zahtjeva za izdavanje vize i izuzetno izdavanje vize iz humanitarnih razloga)

(1) Zahtjev za izdavanje vize odbija se ako:

a) stranac ne ispunjava opće uslove za ulazak u BiH iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) st. (1), (3), (5) i (6) niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka iz člana 20. (*Ulazak pod posebnim uslovima*) ovog zakona;

b) zahtjev za izdavanje vize nije podnesen na propisanom obrascu ili obrazac zahtjeva nije popunjen potpuno i čitko;

c) se stranac ne odazove pozivu DKP-a BiH da zahtjev za izdavanje vize podnese lično;

d) se stranac ne odazove pozivu službenog lica DKP-a BiH na razgovor ili se ogлуši na zahtjev službenog lica da pruži dokaze ili pojasni podatke ili informacije iz zahtjeva za izdavanje vize,

e) je stranac već boravio u BiH 90 dana, a nije proteklo šest mjeseci od dana prvog ulaska;

f) rok važenja pasoša stranca, u koji se unosi viza, ističe za manje od tri mjeseca od posljednjeg dana namjeravanog boravka u BiH ili

g) odbije dati biometrijske podatke prilikom predaje zahtjeva.

(2) Izuzetno, viza se može izdati i u slučajevima iz stava (1) ovog člana iz humanitarnih razloga ili ako je to u interesu BiH ili je to u skladu s prihvaćenim međunarodnim obavezama.

Član 40.

(Skraćenje roka važenja vize)

(1) U slučaju da nadležni organ utvrdi da stranac nema dovoljno sredstava za održavanje, može skratiti rok važenja vize.

(2) Skraćenjem roka važenja vize skraćuje se rok do kojeg viza važi ili broj dana, odnosno mjeseci boravka u okviru važenja vize.

(3) Nadležni organ iz stava (1) ovog člana je Služba i Granična policija.

(4) Protiv rješenja kojim se skraćuje rok važenja vize može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Član 41.

(Poništenje vize na granici)

(1) Viza će biti poništena na graničnom prijelazu prije ulaska u BiH, ako se utvrdi da je greškom izdata strancu za kojeg traje mjera zabrane ulaska u BiH ili je utvrđeno da je viza krivotvorena **ili stečena prevarom.**

(2) **Rješenje** o poništenju vize u slučajevima iz stava (1) ovog člana donosi Granična policija.

(3) **Rješenje** iz stava (2) izvršava se odmah. Vizu na granici poništava Granična policija unošenjem otiska štambilja "PONIŠTENO" ili drugog odgovarajućeg znaka preko vize.

(4) Protiv rješenja kojim se poništava viza na granici može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 42.

(Poništenje vize u zemlji)

(1) Strancu koji je ušao i boravi na teritoriji BiH viza će biti poništena ako:

a) ne poštuje javni poredak BiH Ščlan 9. (*Obaveza poštovanja javnog poretka BiH*)Č ili preduzme aktivnost koja narušava sigurnost BiH ili predstavlja prijetnju sigurnosti BiH ili je član organizacije koja planira ili preduzme takve aktivnosti;

b) na bilo koji način učestvuje u kriminalnoj aktivnosti, a posebno organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu, ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način učestvuje u takvoj aktivnosti;

c) organizira ili je u vezi s organiziranjem bespravnog ulaska, boravka ili izlaska pojedinca

ili grupe u ili iz BiH, ili ako organizira ili na bilo koji način učestvuje u trgovini ljudima;

d) je prekršio propise kojima se regulira prelazak državne granice BiH, bez obzira da li je povreda propisa nastala pri ulasku ili izlasku iz BiH;

e) su se okolnosti na osnovu kojih je izdata viza promijenile u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja vize;

f) je dao pogrešne podatke ili prikrrio okolnosti važne za izdavanje vize;

g) obavlja djelatnost za koju je potrebna radna dozvola, a nema radnu dozvolu u BiH;

h) njegovo prisustvo predstavlja prijetnju javnom poretku, sigurnosti ili međunarodnim odnosima BiH;

i) je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna; ili

j) je ulazak i boravak ostvario na osnovu krivotvorene putne isprave.

(2) Osnove za utvrđivanje razloga za poništenje vize propisanih u stavu (1) ovog člana su postojanje međunarodne potjernice, saznanja kojima raspoložu ovlaštena lica Službe, pravosnažne sudske odluke ili obavještenja od nadležnih organa i službi sigurnosti u BiH.

(3) Strancu kojem je poništena viza iz razloga propisanih u stavu (1) tač. a), b), c), d), f), h), i) i j) ovog člana, a nije lišen slobode, može se izreći mjera protjerivanja i do napuštanja teritorije BiH može se staviti pod nadzor.

(4) Strancu kojem je poništena viza, a nije izrečena mjera protjerivanja, određuje se rok u kojem mora napustiti BiH a koji ne može biti duži od osam dana.

(5) Do napuštanja teritorije BiH, stranac kojem je poništena viza a nije mu izrečena mjera protjerivanja stavlja se pod nadzor ako postoje razlozi propisani ovim Zakonom.

(6) O vizama koje su poništene, kao i o vizama kojima je rok važenja skraćen, organ koji je vizu

poništio, odnosno skratio rok njenog važenja, odmah pismeno izvještava nadležni pretpostavljeni organ, koji o navedenim činjenicama obavještava Ministarstvo, Službu i MVP.

Član 43.

(Postupak poništavanja vize)

(1) Rješenje o poništavanju vize u slučajevima iz člana 42. (*Poništenje vize u zemlji*) stav (1) ovog zakona donosi mjesno nadležna organizaciona jedinica Službe po službenoj dužnosti ili po obrazloženom prijedlogu drugog organa.

(2) Vizu poništava mjesno nadležna organizaciona jedinica Službe unošenjem otiska štambilja "PONIŠTENO" ili drugog odgovarajućeg znaka preko vize.

(3) Protiv rješenja o poništenju vize u zemlji žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 44.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima u vezi s ulaskom stranaca)

(1) Vrste putnih isprava, postupanje prilikom grupnog ulaska stranaca iz zemalja bezviznog režima, obrazac zahtjeva za izdavanje vize, kao i postupanje prilikom izdavanja vize na granici detaljnije uređuje podzakonskim propisom Ministarstvo, nakon pribavljenog mišljenja MVP-a.

(2) Obrazac pozivnog pisma, kao i postupanje prilikom ovjere pozivnog pisma za ulazak u BiH detaljnije uređuje podzakonskim propisom Ministarstvo, nakon pribavljenog mišljenja Službe.

(3) Postupanje prilikom ulaska, obrazac rješenja o odbijanju ulaska i detaljnije postupanje prilikom odbijanja ulaska u BiH uređuje podzakonskim propisom Ministarstvo, nakon pribavljenog mišljenja Granične policije.

(4) Ako je potrebno, druga tehnička pitanja značajna za ulazak stranaca može podzakonskim propisom urediti Ministarstvo, nakon pribavljenog mišljenja drugog nadležnog organa iz st. (1) i (2), odnosno (3) ovog člana.

(5) Postupanje prilikom izdavanja viza u DKP-ima BiH podzakonskim propisom uređuje MVP, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva.

POGLAVLJE III. PUTNE ISPRAVE ZA STRANCE

Član 45.

(Vrste putnih isprava za strance)

Putne isprave za strance su:

- a) putna isprava za izbjeglice,
- b) putna isprava za lica bez državljanstva,
- c) putni list za stranca.

Član 46.

(Izdavanje putnih isprava za strance)

(1) Putne isprave za strance izdaju se strancima kojima je u BiH priznat izbjeglički status ili su lica bez državljanstva ili im je potreban putni list.

(2) Putne isprave za lica bez državljanstva i putne listove za strance izdaje Služba prema boravištu, odnosno prebivalištu stranca, a putne isprave za izbjeglice izdaje Ministarstvo.

(3) Putne isprave za strance izdaju se s rokom važenja od dvije godine, osim u slučaju putnog lista koji važi samo za jedno putovanje.

(4) Nosioци putnih isprava za strance mlađi od 18 godina (maloljetnici) mogu putovati u inozemstvo samo u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika ili opunomoćenika s ovjerenom punomoći oba roditelja ili zakonskog zastupnika, ili moraju imati saglasnost roditelja, odnosno zakonskog zastupnika ako putuju bez pratnje.

Član 47.

(Putni list za stranca)

(1) Putni list za stranca je putna isprava koja važi za jedno putovanje i izdaje se strancu:

a) čija je važeća putna isprava izgubljena ili je uništena i ne može se zamijeniti ili je stranac na drugi način bez nje ostao, a država čiji je državljanin nema svoj DKP u BiH niti njen interes zastupa neka druga država, s ciljem da se tom strancu omogući povratak u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka ili u državu koja ga prihvata;

b) kojem je odobrena ili je bila odobrena međunarodna zaštita ili privremena zaštita ili je u postupku sticanja takvog statusa, s ciljem da mu se omogući dobrovoljni povratak u matičnu zemlju ili u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka ili u državu koja ga prihvata;

c) kojem je državljanstvo BiH prestalo, a radi putovanja u inozemstvo.

(2) Putni list za stranca može se, uz slučajeve iz stava (1) ovog člana, izdati i u drugim slučajevima, ako za to postoje opravdani razlozi.

(3) Putni list za stranca izdaje nadležna organizaciona jedinica Službe kojoj je prijavljen gubitak ili uništenje putne isprave ili njen drugačiji nestanak, odnosno na čijem području stranac boravi.

(4) U slučaju iz stava (1) tačke b) ovog člana Služba izdaje putni list za stranca po prethodnoj saglasnosti Ministarstva.

Član 48.

(Neizdavanje putnih isprava za strance)

(1) Putna isprava za stranca neće se izdati:

a) strancu protiv kojeg se vodi krivični ili prekršajni postupak, osim ako ne postoji saglasnost organa koji vodi postupak;

b) strancu koji je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu ili mu je izrečena mjera oduzimanja imovinske koristi ili je dužan nadoknaditi štetu, dok kaznu ne izdrži, odnosno dok novčanu kaznu ne plati, ili dok ne vrati imovinsku korist, odnosno dok ne nadoknadi štetu; ili

c) ako to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, sigurnosti BiH ili javnog zdravlja.

(2) Kada Služba utvrdi postojanje nekog od razloga iz stava (1) ovog člana, oduzet će prethodno izdatu putnu ispravu za stranca na vrijeme dok takav razlog postoji i o tome obavijestiti Ministarstvo.

(3) U slučaju iz stava (2) ovog člana, Služba izdaje potvrdu o oduzimanju putne isprave za stranca.

Član 49.

(Obaveze stranca u vezi s putnim ispravama za strance)

(1) Stranac ne smije ustupiti svoju putnu ispravu za stranca drugom licu niti smije koristiti kao svoju putnu ispravu drugog lica. U protivnom, službeno lice će, odmah po saznanju, prijaviti krivično djelo u skladu sa zakonom o krivičnom postupku.

(2) Stranac kojem je otkazan boravak u skladu s ovim Zakonom ili je stekao državljanstvo BiH dužan je da odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana nastupanja navedenih okolnosti, vrati putnu ispravu za strance mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe koja je tu putnu ispravu izdala.

(3) Stranac je dužan da gubitak, uništenje ili drugačiji nestanak putne isprave za stranca prijavi, odmah po saznanju, mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policije prema mjestu boravka, a ako se ta činjenica dogodila van BiH, najbližem DKP-u BiH.

(4) Organ kojem je prijavljena činjenica iz stava (3) ovog člana izdaje strancu potvrdu o prijavi gubitka, uništenja ili drugačijeg nestanka putne isprave za stranca. Ako je stranac prijavio tu činjenicu policiji, odnosno DKP-u BiH, policija odnosno DKPBiH dužni su odmah, a najkasnije tokom istog dana, obavijestiti organizacionu jedinicu Službe na čijem području stranac boravi.

(5) Putna isprava za stranca koja je izgubljena, uništena ili je na drugačiji način nestala oglasit će se nevažećom u "Službenom glasniku BiH", o trošku stranca.

Član 50.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima putnih isprava za strance)

Oblik, sadržaj, potrebne dokumente koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje, postupanje prilikom izdavanja i druga tehnička pitanja vezana za putne isprave za strance uredit će podzakonskim propisom Ministarstvo civilnih poslova BiH, nakon pribavljenog mišljenja Službe i Ministarstva.

(3) Bevizni boravak je pravo na boravak u BiH stranca koji dolazi iz zemlje bezviznog režima u vremenu iz člana 21. (*Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize*) stav (2) ovog zakona.

(4) Privremeni boravak je pravo boravka stranca u BiH u vremenu od jedne godine, ako nije drugačije određeno odobrenjem boravka.

(5) Stalni boravak je pravo na boravak stranca u BiH u neograničenom vremenu.

Odjeljak B. Privremeni boravak

Član 52.

(Osnov za odobrenje privremenog boravka)

(1) **Odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: brak ili vanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, rad po osnovu izdate radne dozvole, rad bez radne dozvole, liječenje ili rehabilitacija, boravak u staračkom domu ili iz humanitarnih razloga, te iz drugog sličnog opravdanog razloga ili razloga koji je zasnovan na međunarodnom ugovoru čija je BiH ugovorna strana.**

(2) Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca sa BiH.

(3) Strancu koji je ušao u BiH na osnovu vize koja nije viza za dugoročni boravak (Viza D) ili na osnovu bezviznog režima ulaska, a bez prethodno pribavljene radne dozvole, ne može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada s radnom dozvolom dok taj stranac boravi u zemlji.

(4) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

(5) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju propisanom članom 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stav (1) tačka a) ovog zakona odobrava se na vrijeme do najviše šest mjeseci.

POGLAVLJE IV. BORAVAK STRANACA U BiH

Odjeljak A. Vrste boravka stranaca u BiH

Član 51.

(Vrste boravka)

(1) U smislu ovog zakona, pod boravkom stranca smatra se:

- a) vizni,
- b) bezvizni,
- c) privremeni,
- d) stalni boravak.

(2) Vizni boravak je pravo na boravak stranca u BiH u vremenu koje je navedeno u vizi.

(6) Produženje privremenog boravka može se odobriti na zahtjev stranca, ali samo po istom osnovu po kojem mu je odobren privremeni boravak čije produženje traži.

Član 53.

(Opći uslovi za odobrenje privremenog boravka)

(1) Privremeni boravak može se odobriti strancu pod uslovom da:

a) raspolaže dokazom kojim opravdava postojanje osnove za odobrenje privremenog boravka,

b) raspolaže sredstvima za izdržavanje,

c) posjeduje ljekarsko uvjerenje, izdato najkasnije tri mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva, iz kojeg je vidljivo da ne boluje od bolesti koje predstavlja prijetnju javnom zdravlju u BiH, izuzimajući slučajeve kada je oboljenje nastupilo nakon odobrenog prvog privremenog boravka u BiH,

d) ima osiguran odgovarajući smještaj u BiH,

e) ima osigurano zdravstveno osiguranje u BiH,

f) posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka, i

g) da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavao za krivično djelo, što se dokazuje potvrdom koju je izdao nadležni organ države gdje ima uobičajeno mjesto boravka i koja nije starija od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za boravak

(2) Pod dokazom u smislu stava (1) tačke a) ovog člana smatra se:

a) izvod iz matične knjige vjenčanih ili drugi odgovarajući dokaz o sklopljenom braku koji je pravovaljan u BiH, ili dokaz kojim se može potvrditi postojanje vanbračne zajednice;

b) izvod iz matične knjige rođenih ili drugi odgovarajući dokaz o srodstvu;

c) radna dozvola u BiH;

d) dokaz o smještaju u starački dom;

e) potvrda o upisu na obrazovnu ustanovu za tekuću godinu;

f) nalaz s preporukom zdravstvene ustanove o neophodnosti dugotrajnijeg liječenja ili rehabilitacije u BiH;

g) dokument koji potvrđuje stručne kvalifikacije;

h) dokaz da stranac boravi po osnovu međunarodnog sporazuma čija je BiH ugovorna strana;

i) dokaz da stranac pripada jednoj od kategorija iz člana 84. stav (1) ovog zakona, ako podnosi zahtjev za odobrenje privremenog boravka po osnovu rada bez radne dozvole;

j) dokaz o vlasništvu nepokretne imovine i o postojanju efektivne veze sa BiH ili

k) drugi dokaz na osnovu kojeg se može razumno zaključiti o opravdanosti boravka stranca u zemlji, što procjenjuje Služba prilikom odlučivanja po članu 60. (*Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produženje boravka i nadležnost za rješavanje*) stavu (6) ovog zakona.

(3) Smatra se da stranac koji posjeduje radnu dozvolu za rad u BiH ispunjava uslove koji se odnose na posjedovanje sredstava za izdržavanje i zdravstveno osiguranje.

(4) Ukoliko stranac podnosi zahtjev za produženje privremenog boravka, može se izuzeti od obaveze pribavljanja dokaza iz stava (1) tačka c) i g) ovog člana, o čemu odlučuje Služba.

Član 54.

(Privremeni boravak iz humanitarnih razloga)

(1) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga može se odobriti strancu koji ne ispunjava opće uslove za odobrenje boravka propisane članom 53.

(Opći uslovi za odobrenje boravka) ovog zakona, u sljedećim slučajevima:

a) ako je žrtva organiziranog kriminala, odnosno trgovine ljudima, a s ciljem pružanja zaštite i pomoći u oporavku i povratku u zemlju uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ga prihvata;

b) maloljetnom djetetu stranca ako je napušteno ili je žrtva organiziranog kriminala, ili je iz drugih razloga ostalo bez roditeljske zaštite, starateljstva ili bez pratnje;

c) licu bez državljanstva;

d) strancu za kojeg se utvrdi da su se stekli uslovi iz člana 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovog zakona, a kojem u skladu s ovim Zakonom nije odobrena međunarodna zaštita;

e) iz drugih opravdanih razloga humanitarne prirode, koje će, na prijedlog Ministarstva, odrediti podzakonskim propisom Vijeće ministara.

(2) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga može se također odobriti strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje privremenog boravka propisane članom 53. ovog zakona u slučaju kada je njegovo prisustvo u BiH potrebno radi provođenja sudskog postupka, ili u slučaju kad stranac saraduje s organima vlasti radi otkrivanja krivičnog djela ili počinioaca, ili je sam žrtva organiziranog kriminala i njegovo prisustvo u BiH neophodno je za provođenje sudskog postupka.

(3) Stranac kojem je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga na osnovu stava (1) tačka a) ovog člana, kao žrtvi trgovine ljudima čiji je boravak u BiH neophodan zbog saradnje sa nadležnim organima radi istrage u otkrivanju i procesuiranju krivičnog djela trgovine ljudima, ima pravo na: adekvatan i siguran smještaj, pristup hitnoj medicinskoj zaštiti, psihološku pomoć, informisanje o pravnom statusu, pravnu pomoć u toku krivičnog i drugih postupaka u kojima ostvaruje druga prava, pristup tržištu rada pod uslovima koji se primjenjuju prema strancu, kao i pristup profesionalnoj obuci i edukaciji. Dijete koje ima odobren privremeni

boravak kao žrtva trgovine ljudima ima pristup obrazovanju.

(4) Stranac kojem je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga na osnovu stava (1) tačka c) ovog člana, ima pravo na rad pod istim uslovima koji se primjenjuju prema strancu, a omogućit će mu se osnovno obrazovanje pod istim uslovima kao i državljanima BiH.

(5) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga određen propisom Vijeća ministara, kako je predviđeno stavom (1) tačkom e) ovog člana, ne može se ni u kojem slučaju odobriti suprotno zahtjevu iz člana 62. (*Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka*) stava (1) tačke g) ovog zakona.

(6) Postupak za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga provodi Služba.

(7) Strancu kojem je odobren privremeni boravak na osnovu stava (1) ovog člana, a koji ne posjeduje važeći putni dokument, izdaje se potvrda o identitetu. Oblik, sadržaj, rok važenja, postupanje kao i druga pitanja kod izdavanja potvrde o identitetu, bit će propisani posebnim propisom Ministarstva nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH i Službe.

Član 55.

(Preporuka nadležnog organa)

Za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga iz člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stav (1) tač. a), b), d) i e) i stav (2) ovog zakona, uz ostale dokaze potrebne za ocjenu osnovanosti zahtjeva, neophodna je ocjena organa pred kojim se vodi odgovarajući postupak (sudski, upravni), ili preporuka drugog nadležnog organa, ili nalaz specijaliste medicinske struke odgovarajuće zdravstvene ustanove o potrebi liječenja ili oporavka ili slično.

Član 56.

(Zaštita žrtava trgovine ljudima)

(1) Ministarstvo je odgovorno za osiguranje posebne zaštite i pomoći žrtvama trgovine ljudima u svrhu njihovog oporavka i povratka u zemlju uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ih prihvata.

(2) Ministarstvo će podzakonskim propisom utvrditi pravila i standarde u postupanju, kao i druga pitanja u vezi s prihvatom žrtava trgovine ljudima, njihovog oporavka i povratka (repatrijacije).

Član 57.

(Privremeni boravak po osnovu spajanja porodice)

(1) Članovima uže porodice državljanina BiH koji ima prebivalište u BiH ili stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH **ili stranca koji boravi po osnovu odobrenog privremenog boravka u BiH duže od 18 mjeseci** može se odobriti privremeni boravak u svrhu spajanja porodice, pod uslovom da:

a) državljanin BiH, odnosno strnac s odobrenim boravkom u BiH ima osiguran smještaj za sebe i članove porodice za koje traži odobrenje boravka po osnovu spajanja porodice, te da ima stalni izvor prihoda, odnosno da raspolaže dovoljnim sredstvima za izdržavanje u BiH lica za koja podnosi zahtjev,

b) državljanin BiH, odnosno strnac s odobrenim boravkom u BiH ima osigurano zdravstveno osiguranje za sebe i članove porodice za koje traži odobrenje boravka po osnovu spajanja porodice, i

c) ne postoje razlozi koji isključuju odobrenje boravka iz člana 53. (*Opći uslovi za odobrenje boravka*) stav (1) tač. c), f) i g) ovog zakona ni razlozi iz člana 62. (*Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka*) stav (1) tačka g) ovog zakona.

(2) Članovima uže porodice, u smislu ovog člana i ovog zakona, smatraju se:

a) lica s kojim je državljanin BiH, odnosno strnac s odobrenim boravkom u BiH u braku ili s kojim je u vanbračnoj zajednici, pod uslovom da

je brak, odnosno vanbračna zajednica pravovaljana u BiH u skladu s članom 5. (*Definicije*) tač. p) i r) ovog zakona,

b) maloljetna djeca do 18 godina ili punoljetna izdržavana djeca koja žive u zajedničkom domaćinstvu, rođena u braku, van braka, usvojena ili pastorci,

c) izdržavani roditelji.

(3) Privremeni boravak odobren po osnovu spajanja porodice može se produžiti pod istim uslovima pod kojima je odobrenje boravka izdato.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, punoljetni strnac koji boravi u BiH neprekidno tri godine po osnovu privremenog boravka odobrenog s ciljem spajanja porodice stiče pravo na podnošenje zasebnog zahtjeva za odobrenje privremenog boravka po nekom drugom osnovu, ukoliko ispunjava uslove propisane ovim Zakonom za odobrenje privremenog boravka po nekom drugom osnovu osim spajanja porodice.

Član 58.

(Boravak u slučaju prestanka braka ili vanbračne zajednice)

(1) Ako je prestao brak ili vanbračna zajednica za vrijeme trajanja privremenog boravka odobrenog s ciljem spajanja porodice, bivši supružnik ili vanbračni partner koji je odobrenje privremenog boravka dobio kao član uže porodice *Ščlan 57. (Privremeni boravak po osnovu spajanja porodice)* ne stiče pravo na produženje privremenog boravka, osim u slučajevima:

a) ako ima pravo starateljstva nad maloljetnim djetetom koje ima državljanstvo BiH;

b) smrti supružnika ili vanbračnog partnera na osnovu kojeg je ostvaren privremeni boravak s ciljem spajanja porodice, ako dokaže da je stekao pravo na rad u skladu s odredbama ovog zakona ili ima osigurana sredstva za vlastito izdržavanje i izdržavanje članova porodice te zdravstveno osiguranje ili ako boravi u BiH radi studiranja i priloži izjavu o sredstvima za vlastito izdržavanje i izdržavanje članova porodice te ako ima zdravstveno osiguranje; ili

c) ako ističe razloge potrebne za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) ovog zakona.

(2) Izuzetno, privremeni boravak po osnovu spajanja porodice može se odobriti strancu koji nije imao odobren privremeni boravak prije smrti supružnika ili vanbračnog partnera koji je bio državljanin BiH, ako je nakon smrti supružnika ili vanbračnog partnera preuzeo starateljstvo nad maloljetnim djetetom koje je državljanin BiH i ima prebivalište u BiH.

Odjeljak C. Stalni boravak

Član 59.

(*Uslovi za odobrenje stalnog boravka*)

(1) Stalni boravak može se odobriti strancu pod uslovom da:

a) na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriji BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka,

b) raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje,

c) ima osiguran odgovarajući smještaj,

d) ima osigurano zdravstveno osiguranje,

e) poznaje jedan od jezika i pisama u službenoj upotrebi u BiH i

f) da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavao za krivično djelo, što se dokazuje potvrdom koju je izdao nadležni organ države gdje ima uobičajeno mjesto boravka koja nije starija od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

(2) Ispit iz poznavanja jednog od jezika i pisama u službenoj upotrebi u BiH mogu provoditi visokoškolske ustanove, srednjoškolske ustanove ili ustanove za obrazovanje odraslih, koje na osnovu odobrenja ministarstva nadležnog za obrazovanje u BiH izvode programe učenja i

polaganja jezika u službenoj upotrebi u BiH. Ispit iz poznavanja jezika ne moraju polagati: djeca predškolske dobi, lica koja pohađaju ili su završila osnovno, srednje ili visoko obrazovanje na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH i lica starija od 60 godina života ako nisu u radnom odnosu. Troškove eventualnih kurseva za učenje jezika i polaganje ispita snosi stranac.

(3) Smatra se da je stranac neprekidno boravio u BiH i ako je u razdoblju od pet godina izbivao iz BiH višekratno do 10 mjeseci ukupno ili jednokratno šest mjeseci.

(4) Zahtjev za odobrenje stalnog boravka stranac je dužan podnijeti u toku važenja privremenog boravka.

(5) Iako ispunjava uslove za odobrenje stalnog boravka strancu neće biti odobren stalni boravak ukoliko je u posljednjih pet godina u BiH boravio:

a) po osnovu privremene zaštite, ili je podnio zahtjev za odobrenje privremene zaštite i čeka odluku o svom statusu;

b) po osnovu međunarodne zaštite, ili je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu i čeka odluku o svom statusu;

c) po osnovu pravnog statusa predviđenog Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima iz 1961., Bečkom konvencijom o konzularnim odnosima iz 1963., Konvencijom iz 1969. o specijalnim misijama ili Bečkom konvencijom o predstavnicima država i njihovim odnosima s međunarodnim organizacijama iz Univerzalne povelje iz 1975.;

d) po osnovu privremenog boravka iz humanitarnih razloga iz člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stav (1) tačka b), c), d) i e) ovog zakona;

e) jer se nalazi na izdržavanju kazne, odnosno izvršavanju druge krivičnopravne sankcije ili druge obaveze utvrđene odlukom suda ili drugog nadležnog organa;

f) po osnovu liječenja ili rehabilitacije;

g) po osnovu rada bez radne dozvole radi realizacije projekta značajnog za BiH, koji realizira međunarodna ili domaća institucija ili humanitarna organizacija, udruženje, fondacija ili druga organizacija;

h) po osnovu rada bez radne dozvole, ako stranac pruža usluge u ime stranog poslodavca ili je volonter; ili

i) po osnovu spajanja porodice sa strancem čiji privremeni boravak ne spada u osnove za odobrenje stalnog boravka u BiH.

(6) Strancu kojem je odobran privremeni boravak po osnovu obrazovanja, u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz stava (1) tačka a) ovog člana, računa se polovina vremena provedenog po osnovu odobrenja privremenog boravka. Privremeni boravak iz kojeg se podnosi zahtjev za stalni boravak ne može biti po osnovu obrazovanja.

Odjeljak D. Postupak odobravanja boravka i lična karta za stranca

Član 60.

(Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produženje boravka i nadležnost za rješavanje)

(1) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka i zahtjev za produženje boravka podnosi se Službi. Van BiH zahtjev se Službi podnosi putem DKP-a BiH, a u BiH direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe.

(2) U pravilu, zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka stranac mora podnijeti izvan BiH putem DKP-a BiH, i to lično.

(3) Na teritoriji BiH stranac može podnijeti zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka samo ako je:

a) u BiH ušao s vizom za dugoročni boravak (Viza D); ili

b) državljanin zemlje bezviznog režima.

(4) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka iz stava (3) ovog člana podnosi se nadležnoj organizacionoj jedinici Službe lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka.

(5) Zahtjev za produženje boravka podnosi se u BiH nadležnoj organizacionoj jedinici Službe direktno, a van BiH putem DKP-a BiH. Zahtjev stranac mora podnijeti lično ili posredstvom zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka važećeg perioda boravka.

(6) Služba odlučuje rješenjem o zahtjevu za odobrenje prvog privremenog boravka i o zahtjevu za produženje boravka. Služba rješenje donosi i dostavlja ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen posredstvom DKP-a BiH, a u roku od 30 dana ako je zahtjev podnesen direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe.

(7) Ako je zahtjev za odobrenje boravka podnesen na osnovu stava (3) ovog člana, podnosiocu zahtjeva izdaje se potvrda da je podnio zahtjev, koja se smatra odobrenjem boravka dok se o zahtjevu ne donese konačno rješenje.

Član 61.

(Dijete stranaca s odobrenim boravkom)

(1) Dijete, rođeno na teritoriji BiH ili van BiH, čiji su roditelji stranci koji imaju odobren boravak u BiH, stiče pravo na boravak u BiH, i to za isti period za koji roditelji imaju odobrenje boravka u BiH.

(2) Zahtjev za odobrenje boravka za dijete iz stava (1) ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta.

Član 62.

(Odbijanje i odbacivanje zahtjeva za odobrenje boravka)

(1) Zahtjev za odobrenje odnosno produženje privremenog boravka i zahtjev za odobrenje stalnog boravka strancu će biti odbijen ako:

a) ne ispunjava opšte ili posebne uslove za odobrenje boravka propisane članom 53. (*Opći uslovi za odobrenje privremenog boravka*) i 59. (*Uslovi za odobrenje stalnog boravka*) ovog zakona;

b) zahtjev za odobrenje boravka ne podnese u skladu s članom 60. (*Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka, zahtjev za produženje boravka i nadležnost za rješavanje*) ovog zakona;

c) je nezakonito ušao u BiH, izuzev ako postoje uslovi za odobrenje boravka iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) ovog zakona;

d) je namjerno dao pogrešne podatke ili namjerno prikrije okolnosti važne za odobrenje boravka;

e) mu je izrečena mjera protjerivanja iz BiH, za vrijeme trajanja te mjere;

f) odbije dati biometrijske podatke prilikom predaje zahtjeva;

g) se vodi u evidencijama kod nadležnog organa kao prijestupnik, a posebno kao međunarodni prijestupnik;

h) je pravosnažno osuđen za krivično djelo, a brisanje osude nije nastupilo;

i) postoje drugi razlozi utvrđeni međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana;

j) prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH, ili predstavlja prijetnju javnom zdravlju, izuzimajući slučajeve kada je oboljenje nastupilo nakon odobrenog boravka u BiH;

k) Služba utvrdi da je sklopljen brak iz interesa ili zasnovana vanbračna zajednica iz interesa ili da je zasnovano usvajanje iz interesa isključivo radi ulaska i/ili boravka stranca u BiH;

l) mu je u BiH izrečena prekršajna kazna koja nije izvršena;

m) je evidentiran u kaznenim ili prekršajnim evidencijama organa za sprovođenje zakona kao višestruki povratnik, bez obzira da li se radi o sudskoj opomeni, uslovnoj osudi ili novčanoj kazni ili

n) Služba raspolaže informacijama nadležnih organa i službi sigurnosti u BiH da stranac na bilo koji način učestvuje u kriminalnoj aktivnosti, a posebno organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način učestvuje u takvoj aktivnosti.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, strancu se može odobriti boravak ukoliko je to u interesu BiH.”

(3) Strancu koji inače ispunjava uslove za odobrenje boravka propisane ovim Zakonom zahtjev za odobrenje privremenog ili stalnog boravka, pored razloga propisanih Zakonom o upravnom postupku, bit će odbačen i ako:

a) u propisanom roku ne podnese zahtjev za boravak ili produženje privremenog boravka, a razlog kašnjenja ne opravda objektivnim okolnostima; ili

b) zahtjev za boravak ne podnese lično stranac ili zakonski zastupnik za poslovno nesposobnog stranca.

(4) Rješenjem kojim je zahtjev za odobrenje boravka odbijen, odnosno zaključkom kojim je zahtjev za odobrenje boravka odbačen, utvrđuje se rok u kojem je stranac dužan napustiti BiH, a koji ne može biti duži od 15 dana od dana dostavljanja konačne odluke.

(5) Sudovi dostavljaju Službi pravosnažnu presudu izrečenu strancu.

(6) Kazneno-popravni zavodi su dužni da mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe dostave podatke o strancima koji su primljeni na izdržavanje kazne zatvora u roku od tri dana od dana prijema stranca, kao i obavijest o datumu puštanja stranca na slobodu i to odmah po saznanju tog datuma.

Član 63.

(Žalba protiv rješenja kojim se zahtjev za odobrenje boravka odbija)

(1) Protiv rješenja kojim se zahtjev za odobrenje boravka odbija podnosilac zahtjeva ili njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik može podnijeti žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(2) Podnosilac zahtjeva za odobrenje boravka ne može biti protjeran ni prisilno udaljen iz BiH dok ne istekne rok za žalbu, a ako je žalba podnesena, do donošenja rješenja u postupku po žalbi.

(3) Dok rješenje ne postane izvršno, stranac se može staviti pod nadzor ili mu se može ograničiti kretanje i naložiti da se u određenim vremenskim razmacima javlja organizacionoj jedinici Službe na čijem području boravi.

(4) Do okončanja postupka strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH prije okončanja postupka iz stava (2) ovog člana.

Član 64.

(Naljepnica odobrenja boravka)

(1) Rješenje o odobrenju boravka izvršava se unošenjem naljepnice odobrenja boravka u važeći pasoš stranca.

(2) Naljepnica odobrenja boravka unesena u važeći pasoš stranca služi kao dozvola za prelazak državne granice BiH u periodu važenja odobrenja boravka.

(3) Po sticanju tehničkih uslova, što će biti određeno posebnim aktom Ministarstva, naljepnica odobrenja boravka zamjenice se boravišnom dozvolom kao posebnim dokumentom sa biometrijskim podacima stranca, koji personalizira i izdaje Služba. Personalizacija je proces ispisa ličnih podataka nosioca dokumenta na obrazac boravišne dozvole.

(4) Ministarstvo će, nakon pribavljenog mišljenja Službe, posebnim podzakonskim propisom detaljnije urediti izgled, sadržaj i postupanje kod izdavanja boravišne dozvole.

Član 65.

(Izmjena rješenja o odobrenju boravka)

(1) Ako je pasoš stranca u kojem se nalazila važeća naljepnica odobrenja boravka zamijenjen novim pasošem, izmjena pravosnažnog rješenja vrši se u dijelu koji se odnosi na broj pasoša.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, Služba izdaje novu naljepnicu odobrenja boravka koju unosi u novi pasoš stranca.

Član 65a.

(Prestanak boravka)

(1) Strancu prestaje boravak:

a) na lični zahtjev stranca;

b) sticanjem državljanstva BiH;

c) smrću stranca;

d) izricanjem mjere iz člana 90. (*Posebni slučajevi protjerivanja*) ovog zakona, ili

e) ako je odobren po osnovu spajanja porodice sa strancem čiji je boravak prestao ili je otkazan u skladu sa ovim zakonom.

(2) Nadležni organi kod kojih se vodi evidencija o činjenicama iz stava (1) tačka b) i c) ovog člana dužni su o ovim činjenicama obavjestiti Službu odmah, a najkasnije u roku od sedam dana od dana nastanka ovih činjenica.

(3) Služba donosi rješenje o prestanku boravka iz stava (1) tačke a) ovog člana, protiv kojeg se može podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja.

Član 66.

(Lična karta za stranca)

(1) Strancu kojem je odobren stalni boravak nadležni organ u mjestu u kojem stranac ima prebivalište izdaje ličnu kartu za stranca.

(2) Stranac je dužan podnijeti zahtjev za izdavanje lične karte za stranca nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijema odluke o određenom jedinstvenom matičnom broju (JMB).

(3) Lična karta za stranca izdaje se s rokom važenja od pet godina, ako drugačije nije određeno posebnim propisom.

(4) Stranac ne smije ustupiti svoju ličnu kartu za stranca drugom licu, niti smije koristiti ličnu kartu drugog lica kao svoju. U protivnom, službeno lice će, odmah po saznanju, prijaviti krivično djelo u skladu sa zakonom o krivičnom postupku.

(5) Stranac kojem je otkazan boravak u skladu s ovim Zakonom ili je stekao državljanstvo BiH dužan je organu iz stava (1) ovog člana odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana nastupanja navedenih okolnosti, vratiti ličnu kartu za stranca. Organ iz stava (1) ovog člana dužan je odmah po prijemu vraćene lične karte za stranca, a najkasnije tokom istog dana, o tome obavijestiti nadležnu organizacionu jedinicu Službe.

(6) Stranac je dužan da gubitak, uništenje ili drugačiji nestanak lične karte za stranca prijavi, odmah po saznanju, mjesno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policiji prema mjestu prebivališta, a ako se ta činjenica dogodila van BiH, najbližem DKP-u BiH.

(7) Organ kojem je prijavljena činjenica iz stava (6) ovog člana izdaje strancu potvrdu o prijavi gubitka, uništenja ili drugačijeg nestanka lične karte za stranca. Ukoliko je stranac prijavio tu činjenicu policiji, odnosno DKP-u BiH, policija odnosno DKP BiH dužni su odmah, a najkasnije tokom istog dana, obavijestiti organizacionu jedinicu Službe na čijem području stranac ima prijavljeno prebivalište.

(9) Lična karta za stranca koja je izgubljena, uništena ili je na drugačiji način nestala oglasit će se nevažećom u "Službenom glasniku BiH", o trošku stranca.

Član 67.

(Obaveza nošenja lične karte za strance ili pasoša s odobrenjem boravka)

Stranac je dužan nositi i na zahtjev ovlaštenog lica Ministarstva, Službe, policije ili drugog nadležnog organa kad je drugi nadležni organ na to zakonom ovlašten dati na uvid ličnu kartu za stranca ili pasoš s odobrenjem boravka u BiH.

Odjeljak E. Otkaz boravka

Član 68.

(Razlozi za otkaz boravka)

(1) Pravo na boravak otkazuje se ako:

a) stranac ne poštuje javni poredak BiH Ščlan 9. (*Obaveza poštovanja javnog poretka BiH*)Č ili preduzme aktivnost narušavanja sigurnosti BiH ili je član organizacije koja preduzme takvu aktivnost;

b) stranac ugrozi interese BiH tako što na bilo koji način učestvuje u krijumčarenju naoružanja ili vojne opreme, radioaktivne ili druge opasne materije ili opojne droge, ili u nedozvoljenom prijevozu ili trgovini materijalom za proizvodnju naoružanja ili drugog sredstva za masovno uništenje, ili u proizvodnji ili posjedovanju opojne droge radi prodaje, ili je član organizacije koja na bilo koji način učestvuje u takvoj aktivnosti;

c) organizira ili je u vezi s organiziranjem nezakonitog ulaska, boravka ili izlaska pojedinca ili grupe u ili iz BiH, ili ako organizira ili na bilo koji način učestvuje u trgovini ljudima;

d) Služba utvrdi da je sklopljen brak iz interesa ili zasnovana vanbračna zajednica iz interesa ili da je zasnovano usvojenje iz interesa isključivo radi ulaska i/ili boravka stranca u BiH, ili ako Služba utvrdi da stranac koji je izdao pozivno pismo nije ispunio svoje obaveze iz pozivnog pisma, a ponovo je izdao pozivno pismo, ili pozivna pisma izdaje u neistinitu svrhu ili ih drugačije zloupotrebljava;

e) je stranac namjerno dao pogrešne podatke ili prikrrio okolnosti važne za izdavanje odobrenja boravka;

f) stranac odbija da provede konačnu, odnosno pravosnažnu odluku nadležnog organa u BiH;

g) stranac u BiH boravi protivno svrsi na osnovu koje je odobren boravak;

h) je ulazak i/ili boravak stranac ostvario na osnovu krivotvorene putne isprave;

i) stranac u BiH obavlja djelatnost za koju je potrebna radna dozvola, a nema radnu dozvolu u BiH, ili radi na radnom mjestu ili vrsti poslova različitim od onih za koje ima radnu dozvolu **ili obavlja određenu djelatnost bez odobrenja nadležnog organa u BiH.**

j) je prekršio ili pokušao prekršiti propise kojima se regulira prelazak državne granice BiH, bez obzira da li je povreda propisa nastala pri ulasku ili izlasku iz BiH;

k) su se okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka izmijenile u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja;

l) je stranac pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna;

m) prisustvo stranca u BiH predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH;

n) stranac ostane bez sredstava za izdržavanje; ili

o) stranac izbiva iz BiH neprekidno tokom perioda od najmanje šest mjeseci, a na osnovu okolnosti se nedvosmisleno može utvrditi da nema namjeru povratka i privremenog boravka u BiH.

(2) Osnov za utvrđivanje razloga za otkaz boravka propisanih stavom (1) ovog člana je postojanje međunarodne potjernice, pravosnažne sudske odluke, kao i podaci i informacije koje ima Služba ili obavještenja od strane nadležnih organa.

(3) Ako stranac ima odobren stalni boravak, on se može otkazati iz razloga propisanih u stavu (1) tač. a), b), c), d), e), h) ili m) ovog člana. Ako se strancu otkazuje stalni boravak iz razloga propisanih stavom (1) tačka m) ovog člana, može mu se uz otkaz boravka izreći i

mjera protjerivanja sa zabranom ulaska u BiH.

(4) Ako je stranac zbog razloga iz stava (1) ovog člana lišen slobode ili osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora, a nije mu izrečena mjera protjerivanja, otkaz boravka počinje mu teći od trenutka prestanka razloga za lišavanje slobode ili izdržane, odnosno oprostene ili zastarjele kazne.

(5) Ako se strancu otkazuje bezvizni ili privremeni boravak iz razloga propisanih stavom (1) tač. a), b), c), d), e), g), h), i), l) ili m) ovog člana, može mu se uz otkaz boravka izreći i mjera protjerivanja sa zabranom ulaska u BiH.

(6) Pored razloga propisanih stavom (1) ovog člana, bezvizni boravak strancu se može otkazati ako Služba raspolaže informacijama nadležnih organa i službi sigurnosti u BiH da stranac na bilo koji način učestvuje u kriminalnoj aktivnosti, a posebno organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu, ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način učestvuje u takvoj aktivnosti. Uz otkaz boravka strancu se može izreći i mjera protjerivanja.

(7) Stranac kojem je otkazan boravak i izrečena mjera protjerivanja može se do napuštanja BiH staviti pod nadzor.

(8) Prilikom određivanja roka u kojem stranac kojem je otkazan boravak a nije mu izrečena mjera protjerivanja mora napustiti BiH, organ koji je izdao rješenje mora uzeti u obzir vrijeme u kojem je stranac u mogućnosti da napusti BiH, ali taj rok ne može biti duži od 15 dana.

Član 69.

(Poseban razlog za otkaz stalnog boravka)

Strancu koji ima odobren stalni boravak u BiH daljnji boravak otkazuje se ako:

a) se utvrdi da stranac duže od jedne godine nije nastanjen u BiH; ili

b) stranac izbiva iz BiH kraće od jedne godine, ali se na osnovu okolnosti nedvosmisleno može utvrditi da nema namjeru povratka i stalnog boravka u BiH.

Član 70.

(Postupak otkaza boravka)

(1) Rješenje o otkazu boravka donosi Služba po službenoj dužnosti ili na obrazloženi prijedlog druge organizacione jedinice ili upravne organizacije u sastavu Ministarstva, sigurnosne agencije, policije ili drugog organa.

(2) Podnosilac prijedloga iz stava (1) ovog člana mora uz prijedlog dostaviti i sve podatke i dokumentaciju relevantnu za donošenje odluke o otkazu boravka.

(3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(4) Žalba odgađa izvršenje rješenja.

Član 71.

(Izvršenje rješenja o otkazu boravka)

(1) Nakon što rješenje o otkazu boravka postane konačno, naljepnicu odobrenja boravka u pasošu stranca poništava nadležna organizaciona jedinica Službe unošenjem otiska štambilja "PONIŠTENO", odnosno drugog odgovarajućeg znaka preko naljepnice. U pasoš stranca unosi se rok (datum) do kojeg je stranac dužan napustiti BiH.

(2) Nakon što rješenje o otkazu bezviznog boravka postane konačno, otkaz boravka upisuje se u pasoš stranca kao i rok (datum) do kojeg je stranac dužan napustiti BiH. Ako stranac nema pasoš, sačinjava se službena zabilješka.

(3) Ako stranac rješenje o otkazu boravka ne izvrši dobrovoljno napuštanjem BiH u roku iz st. (1) i (2) ovog člana, rješenje o otkazu boravka izvršava Služba, a po potrebi u saradnji s drugim organizacionim jedinicama Ministarstva ili s policijom. Druge organizacione jedinice Ministarstva i policija dužni su Službi pružiti pomoć na njen zahtjev.

Odjeljak F. Prijava boravka stranaca

Član 72.

(Obaveza prijave boravišta i prebivališta stranca)

(1) Stranac kojem je odobren privremeni boravak dužan je prijaviti i odjaviti boravište, kao i promjenu adrese stanovanja, a stranac kojem je odobren stalni boravak i prebivalište.

(2) Prijave i odjave iz stava (1) ovog člana podnose se nadležnim organizacionim jedinicama Službe ili policiji.

(3) Kada je prijava ili odjava iz stava (1) ovog člana ili iz člana 75. (*Ostali obveznici prijave boravišta stranca*) stav (1) ovog zakona podnesena policiji, policija je dužna kopiju prijave dostaviti nadležnoj organizacionoj jedinici Službe u roku od 24 sata od trenutka prijema prijave.

Član 73.

(Boravište i prebivalište stranca)

(1) Boravište stranca mjesto je u kojem stranac s odobrenim privremenim boravkom boravi.

(2) Prebivalište stranca mjesto je u kojem se stranac s odobrenim stalnim boravkom u BiH nastanio s namjerom da u njemu stalno živi.

Član 74.

(Rokovi za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta stranca)

(1) Stranac kojem je odobren stalni boravak dužan je prijaviti svoje prebivalište i promjenu adrese stanovanja u mjestu prebivališta u roku od osam dana od dana prijema odluke o odobrenju stalnog boravka, odnosno od dana dolaska u mjesto prebivališta, odnosno od dana promjene adrese stanovanja.

(2) Stranac kojem je odobren privremeni boravak dužan je prijaviti svoje boravište i promjenu adrese stanovanja u roku od 48 sati od dana prijema odluke o odobrenju privremenog boravka, odnosno od dana dolaska u mjesto boravka, odnosno od dana promjene adrese stanovanja, osim kad je ovim Zakonom propisan duži rok za određene kategorije stranaca.

(3) Stranac iz st. (1) i (2) ovog člana koji dobrovoljno napušta BiH bez namjere povratka dužan je odjaviti svoje prebivalište, odnosno boravište.

Član 75.

(Ostala lica obavezna da prijave boravište stranca)

(1) Pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja dužna su nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policije prijaviti boravište stranca najkasnije u roku od 12 sati od trenutka pružanja usluge smještaja strancu.

(2) Pravna i fizička lica iz stava (1) ovog člana dužna su voditi evidenciju o strancima (u daljnjem tekstu: knjiga stranaca) kojima pružaju uslugu smještaja. Ta lica obavezna su čuvati knjige stranaca najmanje tri godine od dana zaključenja knjige i ovlaštenom službenom licu Službe ili policije dati na uvid knjigu stranaca. Knjiga stranaca ovjerava se u nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili u policiji po mjestu prebivališta, odnosno poslovnog sjedišta davaoca usluge smještaja strancima.

(3) Stranac koji ne koristi usluge smještaja pravnih i fizičkih lica iz stava (1) ovog člana ili fizičko lice kod kojeg je stranac u posjeti, dužno je nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policije prijaviti boravak stranca u BiH, ako će stranac u BiH boraviti duže od tri dana.

Član 76.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima odobrenja boravka te boravišta i prebivališta stranaca)

Ministarstvo će, nakon pribavljenog mišljenja Službe, podzakonskim propisom detaljnije urediti obrasce i postupanje kod prijave i odjava boravišta i prebivališta te kod odobrenja boravka, način provjere podataka i priloga uz zahtjev za odobrenje boravka, oblik i sadržaj potvrde o podnesenom zahtjevu za boravak, postupanje kod otkaza boravka, oblik i sadržaj naljepnice odobrenja boravka u BiH, izgled, sadržaj i postupanje kod izdavanja lične karte za stranca, izgled, sadržaj i ovjeru knjige stranaca, kao i druga tehnička pitanja značajna za boravak i kretanje stranaca u BiH.

Odjeljak G. Ulazak i boravak stranaca u BiH u svrhu rada

Član 77.

(Izdavanje radne dozvole)

(1) Radna dozvola može se izdati strancu na zahtjev pravnog ili fizičkog lica koje ga namjerava zaposliti (u daljnjem tekstu: poslodavac). Zavisno od mjesta prebivališta, odnosno sjedišta poslodavca, radnu dozvolu izdaje organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Radnu dozvolu organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca izdaje na osnovu utvrđene kvote radnih dozvola u skladu s članom 78. (*Kvota radnih dozvola*) ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu u skladu s članom 79. (*Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu*) ovog zakona, te u skladu s propisima kojima se uređuje izdavanje radne dozvole.

(3) Radna dozvola izdaje se za određeno radno mjesto i/ili za određenu vrstu poslova.

(4) Radna dozvola ne može se izdati s rokom važenja dužim od jedne godine.

Član 78.

(Kvota radnih dozvola)

(1) Kvota radnih dozvola je broj radnih dozvola koje se u BiH mogu izdati u jednoj godini za strance određenih zanimanja, odnosno za strance koji obavljaju određene djelatnosti, a kojima je radna dozvola za rad u BiH potrebna i ulazi u kvotu. Godišnju kvotu radnih dozvola utvrđuje Vijeće ministara, u skladu s migracionom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada.

(2) Prijedlog godišnje kvote radnih dozvola Vijeću ministara podnosi Ministarstvo civilnih poslova BiH. Ministarstvo civilnih poslova BiH prijedlog izrađuje na osnovu izraženih potreba organa nadležnih za poslove zapošljavanja stranaca Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine o broju potrebnih radnih dozvola za strance, prema stepenu i vrsti obrazovanja, odnosno kvalifikacija ili stručnosti. Ti organi

svoje potrebe za radnim dozvolama podnose Ministarstvu civilnih poslova BiH preko Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine.

(3) U okviru godišnje kvote radnih dozvola, Vijeće ministara utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta zapošljavanje stranaca i broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti te utvrđuje teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola prema izraženim potrebama iz stava (2) ovog člana.

(4) Godišnju kvotu radnih dozvola Vijeće ministara utvrđuje najkasnije do 31. oktobra tekuće godine za sljedeću godinu.

(5) Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produženje već izdatih radnih dozvola, pa potom za novo zapošljavanje.

(6) Prednost pri izdavanju radnih dozvola imaju stranci koji već imaju odobren privremeni boravak u BiH po osnovu spajanja porodice sa strancem s odobrenim privremenim boravkom u BiH.

Član 79.

(Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu)

Radna dozvola može se izdati nezavisno od utvrđene godišnje kvote radnih dozvola u sljedećim slučajevima:

a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom postdiplomskom ili doktorskom studiju u BiH;

b) strancu čiji se rad u BiH zasniva na međunarodnom sporazumu;

c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole na osnovu međunarodnog sporazuma;

d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svog specifičnog znanja;

e) profesionalnim sportistima ili sportskim radnicima koji na osnovu valjano zaključenog ugovora rade u BiH;

f) strancu koji je u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim

boravkom u BiH ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH.

Član 80.

(Informacije neophodne za izdavanje radne dozvole)

Zahtjevu za izdavanje radne dozvole za stranca poslodavac je dužan priložiti:

a) podatke o strancu s kojim namjerava zaključiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, a naročito: ime i prezime uključujući i sva prijašnja imena i prezimena, imena i prezimena roditelja, datum rođenja, spol, mjesto prebivališta i adresu stanovanja u zemlji porijekla, broj, datum i mjesto izdavanja važećih putnih isprava,

b) podatke o radnom mjestu ili vrsti posla te o uslovima rada,

c) izvod iz relevantnog registra nadležnog suda o registraciji poslodavca u BiH,

d) dokaz banke kod koje poslodavac ima račun o solventnosti poslodavca,

e) dokaz o podmirenim poreskim obavezama i uplaćenim doprinosima za sve postojeće zaposlene, uključujući i stranca u slučaju produženja radne dozvole, i

f) obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca.

Član 81.

(Zaključivanje ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora)

(1) Ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor sa strancem poslodavac ne može zaključiti prije nego što je strancu odobren privremeni boravak.

(2) Poslodavac je dužan Službi dostaviti primjerak zaključenog ugovora o radu ili drugog odgovarajućeg ugovora odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana zaključivanja ugovora.

Član 82.

(Veza između odobrenja privremenog boravka i radne dozvole)

(1) Stranac ne može početi raditi u BiH na osnovu radne dozvole prije nego što mu je odobren privremeni boravak.

(2) Stranac može raditi u BiH samo na osnovu one radne dozvole na osnovu koje mu je odobren privremeni boravak. Na osnovu radne dozvole stranac može raditi u BiH samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za čije je obavljanje radna dozvola izdata te na osnovu koje je strancu odobren privremeni boravak u BiH.

(3) U roku od 15 dana od dana prestanka važenja radne dozvole prestaje važiti i odobrenje privremenog boravka, ako je privremeni boravak odobren po osnovu radne dozvole. Neodobravanjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka prestaje važiti i radna dozvola na osnovu koje je tražen ili odobren privremeni boravak u BiH.

Član 83.

(Prestanak važenja radne dozvole)

(1) Radna dozvola za stranca prestaje važiti:

a) istekom roka važenja na koji je izdata, ali u svakom slučaju istekom jedne godine od dana izdavanja;

b) iz razloga predviđenih propisima koji uređuju zapošljavanje stranaca; ili

c) neodobravanjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka u BiH.

(2) O slučajevima iz stava (1) tačke b) organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca dužan je obavijestiti Službu odmah, a najkasnije tokom istog radnog dana u kojem je taj organ utvrdio činjenicu iz stava (1) ovog člana.

(3) O slučajevima iz stava (1) tačke c) Služba će obavijestiti organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca odmah, a najkasnije tokom istog radnog dana u kojem je **primljena konačna odluka**, odnosno utvrđena činjenica iz stava (1) ovog člana.

Član 84.

(Izuzeci od obaveze posjedovanja radne dozvole)

(1) Uz primjenu svih odredbi ovog zakona koje se odnose na **vizni, bezvizni** i privremeni boravak, radnu dozvolu za rad u BiH ne moraju imati sljedeće kategorije stranaca:

a) **ključna lica u pravnom licu koja imaju viši položaj u upravi, odnosno koja upravljaju odjelima, prate i nadziru rad drugih zaposlenika, imaju ovlaštenja za prijem i otpuštanje radnika ili su stručnjaci koji posjeduju izvanredno znanje koje je bitno za rad pravnog lica, istraživačku opremu, tehnike ili upravljanje i slično ukoliko je najmanje godinu dana bio zaposlen u tom pravnom licu ili je djelovao kao partner neposredno prije premještaja u BiH, ako imenovanje nema karakter radnog odnosa niti rad na tim pozicijama traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje;**

b) osnivači privrednog društva, odnosno preduzeća sa sjedištem u BiH

c) univerzitetski profesori koje univerziteti u BiH pozovu za predavače, naučnici na naučnom ili stručnom usavršavanju, naučnici koji su predstavnici međunarodnih organizacija te naučnici koji učestvuju u provođenju naučnoistraživačkih projekata važnih za BiH;

d) stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u BiH obavljaju svoj stručni posao u okviru programa kulturne i obrazovne saradnje;

e) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u BiH dolaze da rade na osnovu ugovora o saradnji s organima BiH;

f) članovi naučnih međunarodnih misija, koji obavljaju istraživanje u BiH koje je odobrilo Vijeće ministara;

g) predstavnici vjerskih zajednica registriranih u BiH dok obavljaju posao vezan isključivo za vjersku službu;

h) strani dopisnici akreditirani u BiH ili izvještači stranih medija;

i) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači opernih, baletnih, dramskih i drugih

pozorišnih priredbi ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredbi ili autori i izvođači na oblasti muzičke, muzičko-scenske, plesne i baletne umjetnosti, **filmski umjetnici**, kao i prateće izvještačko, organizaciono i tehničko osoblje koje učestvuje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u BiH ne borave duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;

j) stranci koji, na osnovu ugovora s Vijećem ministara, Ministarstvom odbrane BiH, Ministarstvom pravde BiH ili Ministarstvom, obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države ili se stručno usavršavaju u tim oblastima;

k) stranci koji u BiH dolaze radi učešća na sportskim i šahovskim priredbama;

l) stručnjaci u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike,

m) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku licima zaposlenim kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u BiH,

n) stranci koji su angažovani radi stručnog usavršavanja ili obuke, ako njihovo stručno usavršavanje ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje;

o) stranci koji obavljaju poslove vezane za isporuku, montažu i servis mašina ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;

p) stranci koji učestvuju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima;

r) stranci koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;

s) stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u BiH ne borave duže od tri mjeseca godišnje;

t) stranci koji su angažovani na projektima značajnim za BiH ako su kao stručnjaci ili ključna lica značajna za realizaciju projekta;

u) stranci koji borave u svrhu volonterskog rada u humanitarnim organizacijama, udruženjima građana ili fondacijama;

v) liječnici koji se po pozivu zdravstvene ustanove u BiH angažuju za obavljanje specijalističkih pregleda i drugih medicinskih usluga ako takav rad ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje.

(2) Kategorije stranaca iz stava (1) ovog člana mogu raditi u BiH na osnovu potvrde o prijavi rada tokom važenja vize, bezviznog ili prethodno odobrenog boravka. Potvrdu o prijavi rada, na zahtjev stranca, izdaje organizaciona jedinica Službe prema mjestu obavljanja poslova. Potvrda o prijavi rada izdaje se na obrascu propisanom podzakonskim aktom. Poslodavac može zaposliti stranca na onim poslovima za koje mu je izdata potvrda o prijavi rada i dužan je u svrhu kontrole tokom trajanja rada posjedovati primjerak takve potvrde. Način dokazivanja radno-pravnog statusa kategorija stranaca iz stava (1) ovog člana, a u svrhu izdavanja potvrde o prijavi rada, propisane se podzakonskim aktom iz člana 76. ovog Zakona (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima odobrenja boravka te boravišta i prebivališta stranaca*).

(3) Stranci koji traže privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole, a u skladu sa stavom (1) ovog člana, trebaju ispunjavati uslove iz člana 53. ovog zakona (*Opšti uslovi za odobrenje boravka*) i posebne uslove, koje će Ministarstvo propisati podzakonskim aktom.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, stranac koji traži privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole, a u skladu sa stavom (1) tačka b) ovog člana, treba ispunjavati uslove iz člana 53. ovog zakona (*Opšti uslovi za odobrenje boravka*), te ako privredno društvo ili preduzeće ispuni dodatne uslove:

a) da na svakog stranca uključujući i osnivače zapošljava minimalno pet državljana BiH;

b) da isplaćuje bruto platu po svakom zaposlenom najmanje u visini prosječne bruto plate u BiH i

c) da su uredno izmirene poreske obaveze.

Član 85.

(Pravo stranca na rad u BiH bez radne dozvole)

Pravo na rad u BiH bez obaveze pribavljanja radne dozvole omogućeno je strancima koji imaju:

- a) **odobren stalni boravak u BiH,**
- b) **odobren izbjeglički status, supsidijarnu zaštitu u BiH ili privremenu zaštitu u BiH,**
- c) **odobren privremeni boravak po osnovu braka ili vanbračne zajednice sa državljaninom BiH ili**
- d) **odobren privremeni boravak po osnovu statusa redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove privremenog karaktera posredstvom ovlaštenih posrednika bez zasnivanja radnog odnosa u skladu sa propisima koji regulišu takvo obavljanje poslova.**

Član 86.

(Sudovi nadležni za registraciju poslovnih subjekata)

Sudovi nadležni za registraciju poslovnih subjekata dužni su odmah, a najkasnije u roku od sedam dana od dana izvršene registracije poslovnog subjekta, odnosno promjene podataka, dostaviti Službi potpunu informaciju o registraciji, odnosno o svakoj promjeni podataka o sljedećim kategorijama stranaca:

- a) vlasnicima udjela, odnosno dionica u registriranom pravnom licu,
- b) članovima uprave, odnosno prokuristima u registriranom pravnom licu, i
- c) članovima nadzornog odbora registriranog pravnog lica.

POGLAVLJE V. UDALJENJE STRANCA IZ ZEMLJE

Odjeljak A. Protjerivanje

Član 87.

(Mjera protjerivanja)

(1) Protjerivanje je mjera kojom se strancu nalaže izlazak iz BiH i zabranjuje ulazak i boravak u BiH u određenom vremenskom periodu koji ne može biti kraći od jedne ni duži od pet godina.

(2) Period zabrane ulaska i boravka iz stava (1) ovog člana može, na zahtjev stranca, biti skraćen ili zabrana ulaska ukinuta u slučaju kada su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

a) kada je strancu mjera protjerivanja izrečena prvi put, i

b) kada je stranac dobrovoljno napustio BiH i snosio sve troškove vezane za proceduru povratka u zemlju uobičajenog mjesta boravka.

(3) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, period zabrane ulaska i boravka može se produžiti ako:

a) je stranac prethodno već bio protjeran iz BiH;

b) je stranac ušao u BiH tokom trajanja zabrane ulaska; ili

c) stranac u trenutku prestanka zabrane ulaska u BiH još uvijek predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti ili međunarodnim odnosima BiH.

(4) Period trajanja zabrane ulaska računa se od dana napuštanja BiH.

(5) Rješenje o protjerivanju stranca iz BiH, sa zabranom ulaska i boravka u BiH u određenom periodu, donosi Služba po službenoj dužnosti ili na obrazloženi prijedlog druge organizacione jedinice Ministarstva, organa za provođenje zakona ili drugog organa.

(6) Protiv rješenja Službe o protjerivanju stranca iz BiH i **rješenja o produženju perioda zabrane ulaska** žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostave rješenja. Ako je rješenje o protjerivanju izrečeno prema odredbi člana 88. (*Razlozi za izricanje mjere protjerivanja*) stav (1) tačka i) ovog zakona, rok za žalbu je 24 sata od dostavljanja rješenja.

(7) Žalba odgađa izvršenje rješenja.

(8) Ministarstvo donosi rješenje po žalbi i dostavlja ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

(9) **Dok rješenje ne postane izvršno, stranac se može staviti pod nadzor smještanjem u imigracioni centar ili ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto i naložiti mu se javljanje u određenim vremenskim razmacima organizacionoj jedinici Službe ili policiji na čijem području boravi.**

(10) Do okončanja postupka strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH prije okončanja postupka iz st. (6) ili (8) ovog člana.

(11) Zabranjeno je kolektivno protjerivanje stranaca. Mjera protjerivanja može se izreći samo u pojedinačnom slučaju.

(12) **Ako se u postupku utvrđivanja identiteta utvrdi da je stvarni identitet stranca drugačiji od navoda o identitetu koje je stranac dao u postupku izricanja mjere protjerivanja, Služba će po službenoj dužnosti izmijeniti rješenje o protjerivanju u dijelu koji se odnosi na identitet stranca. Protiv ovog rješenja žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od osam dana od dostave rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.**

(13) **Rješenje o skraćanju ili ukidanju zabrane ulaska iz stava (2) ovog člana donosi Služba na zahtjev stranca. Protiv ovog rješenja žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15 dana od prijema rješenja.**

Član 88.

(Razlozi za izricanje mjere protjerivanja)

(1) Strancu može biti izrečena mjera protjerivanja iz BiH ako:

a) je u BiH pokušao ući ili ušao nezakonito ili je ostao u BiH nakon isteka roka važenja vize ili odobrenja boravka ili nakon proteka vremena važenja prava na bezvizni boravak, ili je pokušao prekršiti ili prekršio propise o prelasku državne

granice pri izlasku iz BiH **ili ako mu je zahtjev za odobrenje boravka odbijen, a nije napustio BiH u određenom roku;**

b) je viza konačnom odlukom poništena, a stranac u roku od 15 dana, odnosno u roku ostavljenom za dobrovoljno izvršenje nije dobrovoljno napustio BiH u skladu s ovim Zakonom;

c) mu je otkazan boravak, a u određenom roku nije dobrovoljno napustio BiH u skladu s ovim Zakonom;

d) je u BiH ostao nakon prestanka važenja izbjegličkog statusa, supsidijarne zaštite ili privremene zaštite ili nakon što su se stekli uslovi iz člana 117. (*Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovog zakona, a nije ostvario pravo na boravak u skladu s ovim Zakonom;

e) je odluka o oduzimanju ili otpustu iz državljanstva BiH **ili poništenju upisa u knjigu državljana postala pravosnažna**, a nije ostvario pravo na boravak u skladu s ovim Zakonom;

f) je pravosnažno osuđen za krivično djelo s obilježjem trgovine opojnom drogom, oružjem, ljudima, krijumčarenja ljudi, terorizma, pranja novca, ili bilo kojeg oblika organiziranog, prekograničnog ili transnacionalnog kriminala;

g) je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna;

h) prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH; ili

i) je prihvaćen po osnovu međunarodnog sporazuma o saradnji u predaji i prihvatu lica čiji je boravak nezakonit, a nema odobren boravak u BiH.

(2) Prilikom odlučivanja da li će strancu izreći mjeru protjerivanja iz BiH, kao i prilikom donošenja odluke o dužini trajanja zabrane ulaska, Služba je posebno dužna s naročitom pažnjom ocijeniti sve dokaze i utvrditi sve okolnosti i činjenice bitne za donošenje odluke, **kao i stepen integriteta u BiH**, a u skladu s principima Zakona o upravnom postupku.

(3) U slučajevima ostanka stranca u BiH duže od perioda važenja vize, bezviznog ili odobrenog boravka, Služba može, cijeneći humanitarne razloge i interes BiH, umjesto izricanja mjere protjerivanja, izdati nalog za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH.

(4) Nalog iz stava (3) ovog člana izdaje se u svrhu prelaska državne granice, uz prethodno pribavljenu izjavu stranca kojom potvrđuje namjeru dobrovoljnog napuštanja BiH i dokazima kojima stranac potvrđuje izjavu.

(5) U nalogu iz stava (3) ovog člana navodi se rok za dobrovoljno napuštanje BiH koji ne može biti kraći od sedam niti duži od 30 dana. Izuzetno, ako postoje ozbiljni razlozi humanitarne prirode, rok za dobrovoljno napuštanje BiH može biti duži od 30 dana.

(6) Nalog za dobrovoljno napuštanje iz stava (3) ovog člana neće se izdati strancu ukoliko postoji opasnost od bijega ili predstavlja opasnost za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH.

(7) Strancu koji u roku određenom u nalogu za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH ne napusti BiH izriče se mjera protjerivanja.

Član 89.

(Dobrovoljno izvršenje rješenja o protjerivanju)

(1) Rješenjem o protjerivanju može se odrediti rok za dobrovoljno izvršenje rješenja koji ne može biti kraći od sedam niti duži od 30 dana. Izuzetno, ako postoje naročito opravdani razlozi, rok za dobrovoljno izvršenje rješenja može se produžiti, prema posebnim okolnostima svakog pojedinog slučaja. Rok za dobrovoljno izvršenje rješenja ne mora biti određen ili može biti kraći od sedam dana ukoliko postoji opasnost od bijega ili stranac predstavlja opasnost za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH.

(2) Stranac kojem je izrečena mjera protjerivanja dužan se pri napuštanju BiH prijaviti službenom licu ovlaštenom za kontrolu prelaska državne granice.

(3) Granična policija dužna je činjenicu napuštanja BiH unijeti u pasoš stranca i istovremeno o toj činjenici obavijestiti Službu i Ministarstvo. Ako stranac nema pasoš, o toj se činjenici sačinjava službena zabilješka, a strancu se izdaje potvrda da je napustio BiH.

(4) Granična policija dužna je odmah, a najkasnije tokom istog dana, obavijestiti Službu i Ministarstvo o svakom strancu koji je napustio BiH a kojem je izrečena mjera protjerivanja iz BiH.

(5) U slučaju da stranac dobrovoljno ne napusti BiH u roku za dobrovoljno izvršenje rješenja, konačno rješenje o protjerivanju izvršava Služba preduzimanjem mjera za prisilno udaljenje stranca iz BiH, po potrebi uz saradnju drugih organizacionih jedinica Ministarstva ili policije. Druge organizacione jedinice Ministarstva i policija dužni su Službi pružiti pomoć na njen zahtjev.

Član 90.

(Posebni slučajevi protjerivanja)

(1) Vijeće ministara može izuzetno, na obrazloženi prijedlog Ministarstva, Službe, druge organizacione jedinice Ministarstva ili policije, rješavajući u pojedinačnom slučaju, donijeti odluku o protjerivanju stranca iz BiH s trajnom zabranom ulaska u BiH, ako ocijeni da je protjerivanje nužno u interesu javnog poretka ili se zasniva na razlozima sigurnosti BiH, u skladu s članom 1. stav 2. Protokola broj 7 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda izmijenjenog Protokolom broj 11.

(2) Odluka iz stava (1) ovog člana ne može se izvršiti suprotno odredbama člana 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovog zakona.

Odjeljak B. Zaštita stranaca: "non-refoulement"

Član 91.

(Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement")

(1) Stranac neće, ni na koji način, biti protjeran ili vraćen ("refoulement") na

granicu teritorije gdje bi mu život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja, bez obzira da li mu je zvanično odobrena međunarodna zaštita.

(2) Odredba stava (1) ovog člana neće se primjeniti na stranca koji se razložno smatra opasnim po sigurnost zemlje ili koji, pošto je pravosnažno osuđen za naročito teško krivično djelo, predstavlja prijetnju po BiH.

(3) Izuzetno od odredbe iz stava (2) ovog člana zabrana vraćanja ili protjerivanja ("non-refoulement") odnosi se i na lica za koja postoji osnovana sumnja da bi bila u opasnosti da budu podvrgnuta smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Stranac ne može biti ni protjeran ni vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takvu teritoriju.

Član 92.

(Postupanje u slučaju pozivanja na zaštitu)

(1) Kada stranac navede razloge iz člana 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*), organ pred kojim je izjava data upućuje stranca Službi u skladu s članom 107. (*Namjera i zahtjev za međunarodnu zaštitu*) stav (2) ovog zakona, a radi iskazivanja namjere o podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka utvrđivanja osnovanosti navoda i postojanja uslova za odobrenje međunarodne zaštite u skladu s čl. 105. do 138. ŠPoglavlje VII. (*Međunarodna i privremena zaštita*) Č ovog zakona.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, rješenje o protjerivanju može se izvršiti tek kada se steknu uslovi iz člana 117. (*Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovog zakona.

Odjeljak C. Prisilno udaljenje stranca iz zemlje

Član 93.

(Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju)

(1) Stranac se može prisilno udaljiti iz BiH.

(2) Prisilno udaljenje stranca iz BiH preuzima, po službenoj dužnosti, organizaciona jedinica Službe koja je donijela rješenje o protjerivanju stranca ili na čijem području stranac boravi ili organizaciona jedinica Službe na čijem je području zatečen, priveden, odnosno zadržan stranac čiji je boravak nezakonit, a na osnovu zaključka o dozvoli izvršenja.

(3) Kad rješenje o protjerivanju postane izvršno, Služba donosi zaključak o dozvoli izvršenja bez odgađanja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana kada su osigurani uslovi za prisilno udaljenje stranca iz BiH.

(4) Zaključkom o dozvoli izvršenja utvrđuje se da je rješenje o protjerivanju postalo izvršno i određuje način, vrijeme i mjesto izvršenja.

(5) Protiv zaključka o dozvoli izvršenja žalba na izvršenje može se podnijeti Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja zaključka.

(6) Žalba ne odgađa započeto izvršenje.

(7) Na zahtjev Službe, pomoć u provođenju zaključka o dozvoli izvršenja pruža policija i drugi organi za provođenje zakona u BiH. Policija i drugi organi za provođenje zakona u BiH dužni su Službi pružiti pomoć.

Član 94.

(Neizvršavanje prisilnog udaljenja)

(1) Ako je protiv stranca pokrenut sudski postupak, rješenje o protjerivanju ne može se izvršiti prije nego što se predmet pravosnažno okonča.

(2) Ako je stranac pravosnažno osuđen na kaznu zatvora, rješenje o protjerivanju ne može se izvršiti prije nego što stranac kaznu zatvora izdrži, osim ako mu je izrečena uslovna osuda ili mu je kazna oproštena ili je zastarjela, ili je na uslovnom otpustu.

(3) Iako postoje uslovi za prisilno udaljenje stranca propisani ovim Zakonom, stranac se može prisilno ne udaljiti iz zemlje ukoliko je to u interesu provođenja sudskog postupka, pogotovo ako se u postupku pojavljuje kao žrtva trgovine

ljudima, ili drugog oblika organiziranog, prekograničnog, ili transnacionalnog kriminala i saraduje s organima vlasti u pogledu otkrivanja krivičnog djela ili počinioaca. U tom slučaju strancu se može odobriti boravak propisan članom 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stav (2) ovog zakona.

(4) Prisilnom udaljenju stranca iz zemlje neće se pristupiti ako stranac odluči napustiti BiH u određenom roku, samostalno ili uz pomoć međunarodnih vladinih ili nevladinih organizacija, i za to pruži odgovarajuću garanciju.

(5) Ukoliko postoje opravdani razlozi, Služba može odobriti odgađanje izvršenja mjere protjerivanja zbog:

a) nemogućnosti prijevoza lica zbog naročito teškog fizičkog ili mentalnog stanja u kojem se lice nalazi;

b) tehničkih razloga, kao što su nedostatak odgovarajućeg prijevoznog sredstva ili druge teškoće koje onemogućavaju udaljenje stranca na human način; ili

c) nedostatka garancije da će maloljetnik bez pratnje imati osiguran prijem od člana porodice, zakonskog staratelja ili drugog ovlaštenog lica u zemlji u koju se vraća.

(6) Služba će strancu iz stava (5) ovog člana izdati potvrdu, čiji oblik i sadržaj propisuje podzakonskim propisom Ministarstvo na prijedlog Službe.

(7) Odgađanje izvršenja mjere protjerivanja prestaje važiti čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgađanje odobreno.

Član 95.

(Zemlja vraćanja)

(1) Ako izvršenje odluke ne podliježe ograničenjima iz člana 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovog zakona, stranac koji se protjeruje upućuje se u zemlju porijekla, odnosno uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju iz koje je došao u BiH ili u zemlju koja ga prihvata.

(2) Strancu se saopćava u koju zemlju će biti upućen.

Član 96.

(Plaćanje troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor)

(1) Stranac je dužan platiti troškove svog vraćanja do mjesta u koje se upućuje.

(2) Ukoliko se utvrdi da stranac nema potrebna finansijska sredstva za plaćanje troškova vraćanja do mjesta u koje se upućuje, troškove vraćanja platit će:

a) lice koje je izdalo pozivno pismo u svrhu ulaska stranca u BiH,

b) fizičko ili pravno lice koje je stranca zaposlilo iako nije imao odgovarajuću radnu dozvolu,

c) fizičko ili pravno lice koje je stranca zaposlilo po izdatoj radnoj dozvoli,

d) banka koja je dala garanciju na sredstva bezgotovinskog plaćanja,

e) turistička organizacija ili udruženje koje je izdalo vaučer, odnosno organizator drugačijeg putovanja,

f) fizičko ili pravno lice koje je strancu pomoglo ili pokušalo pomoći da nezakonito pređe granicu, tranzitira ili boravi u BiH,

g) prijevoznik koji je stranca dovezao u BiH, ili

h) BiH.

(3) Radi osiguranja udaljenja stranca iz zemlje, a u skladu s članom 99. (*Određivanje stavljanja pod nadzor*) ovog zakona, do napuštanja BiH stranac se može staviti pod nadzor. Sve troškove vezane za realizaciju nadzora snosi stranac koji se stavlja pod nadzor. Ako se utvrdi da stranac nema potrebna finansijska sredstva za plaćanje troškova stavljanja pod nadzor, te troškove snosit će subjekti iz stava (2) ovog člana.

(4) Nosioca troškova iz stava (1) i (3) ovog člana i iznos troškova rješenjem utvrđuje Služba po službenoj dužnosti. Protiv rješenja Službe žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

(5) Novčana sredstva koja su privremeno oduzeta od stranca koriste se za podmirenje troškova iz stava (1) i (3) ovog člana, te se deponuju u Službi do pravosnažnosti rješenja iz stava (4) ovog člana.

(6) Ukoliko ni stranac iz stava (1) ni subjekti iz stava (2) tač. a) do g) ovog člana ne mogu platiti troškove vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor, ti troškovi podmirit će se na teret budžeta BiH angažiranjem sredstava za posebne namjene. Tako se može postupiti i kad je to potrebno zbog ekonomičnosti postupka udaljenja stranca iz zemlje.

(7) U slučaju iz stava (6), Služba potražuje isplatu troškova iz stava (1) i (3) ovog člana od subjekata iz stava (2) tač. a) do g) ovog člana u odgovarajućem postupku.

Član 97.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima udaljenja stranca)

(1) Ako se pokaže potrebnim, po prijedlogu Službe, Ministarstvo će podzakonskim propisom detaljnije predvidjeti načine i postupanje kod udaljenja stranca iz BiH.

(2) Ako se pokaže potrebnim, po prijedlogu Službe upućenom preko Ministarstva, Vijeće ministara će, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva finansija i trezora BiH, detaljnije utvrditi načine i postupanje za pokriće troškova vraćanja i troškova stavljanja pod nadzor.

POGLAVLJE VI. PRIHVAT STRANACA I NADZOR

Odjeljak A. Specijalizirane ustanove za prihvata stranaca

Član 98.

(Organizacija ustanova)

(1) Radi provođenja ovog zakona osnivaju se imigracioni centri, centri za smještaj podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu i lica kojima je odobrena privremena zaštita, centri za smještaj žrtava trgovine ljudima, kao i druge ustanove specijalizirane za prihvata stranaca.

(2) Imigracioni centri su specijalizirane ustanove za prihvata i smještaj stranaca koji su stavljeni pod nadzor. Imigracioni centri uspostavljaju se kao organizacione jedinice Službe van njenog sjedišta.

(3) Specijalizirane ustanove za prihvata stranaca ispunjavat će zahtjeve koji proizlaze iz Ustava BiH i međunarodnih standarda za postupanje s korisnicima specijaliziranih ustanova.

(4) Na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara podzakonskim aktima utvrđuje način upravljanja, uslove finansiranja, standarde funkcioniranja, način osiguranja posebnih uslova za korisnike centra za smještaj podnosilaca zahtjeva za međunarodnu zaštitu te lica kojima je odobrena privremena zaštita, centra za smještaj žrtava trgovine ljudima, kao i druge ustanove specijalizirane za prihvata stranaca, kao i druga pitanja značajna za rad određene vrste specijalizirane ustanove.

(5) Standardi funkcioniranja imigracionih centara, kućni red, način i program polaganja stručnog ispita zaposlenih u imigracionim centrima, način obavljanja službe osiguranja, vrste naoružanja i opreme službe osiguranja imigracionih centara, način upotrebe vatrenog oružja i drugih sredstava prinude u imigracionim centrima, kao i oznake, značke službe osiguranja imigracionog centra, boja i oznake vozila službe osiguranja, izgled uniforme, službena zvanja i oznake službenih zvanja ovlaštenih službenika imigracionih centara, kao i sva druga pitanja značajna za funkcioniranje imigracionih centara, propisuju se podzakonskim aktima prema Zakonu o Službi za poslove sa strancima.

(6) Nadzor nad radom specijaliziranih ustanova za prihvata stranaca obavlja Ministarstvo.

Odjeljak B. Stavljanje stranca pod nadzor

Član 99.

(Određivanje stavljanja pod nadzor)

(1) Strancu se do napuštanja BiH može odrediti stavljanje pod nadzor ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji:

a) radi osiguranja izvršenja rješenja o protjerivanju, u slučaju da mu je otkazan boravak u BiH ili u drugom slučaju kad mu je izrečena mjera protjerivanja;

b) radi osiguranja da će napustiti zemlju kad mu je zahtjev za odobrenjem boravka odbijen, a nije napustio BiH;

c) radi osiguranja udaljenja stranca iz zemlje;

d) kad Služba odobri odgađanje izvršenja mjere protjerivanja;

e) ako postoje osnovi sumnje da bi slobodno i neograničeno kretanje stranca moglo ugroziti javni poredak, javni red i mir ili sigurnost ili međunarodne odnose BiH ili predstavljati prijetnju javnom zdravlju u BiH, odnosno ako je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH;

f) kad postoji sumnja u istinitost navoda stranca o njegovom identitetu ili se inače identitet stranca ne može utvrditi ni u roku od šest sati od dovođenja u službene prostorije;

g) kad je stranac prihvaćen na osnovu međunarodnog sporazuma o saradnji u predaji i prihvatu lica čiji je boravak nezakonit;

h) u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom.

(2) Strancu će se odrediti stavljanje pod nadzor smještanjem u imigracioni centar:

a) ako postoje osnovi sumnje da bi nakon donošenja rješenja o protjerivanju slobodno i neograničeno kretanje stranca moglo ugroziti javni poredak, javni red i mir ili sigurnost ili međunarodne odnose BiH ili predstavljati prijetnju javnom zdravlju u BiH, odnosno ako

je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH;

b) radi osiguranja izvršenja rješenja o protjerivanju ili u drugom slučaju kad mu je izrečena mjera protjerivanja, ako postoje osnovi sumnje da će stranac pobjeći ili na drugi način onemogućiti izvršenje odluka;

c) kad postoji sumnja u istinitost navoda stranca o njegovom identitetu, a izrečena mu je mjera protjerivanja.

Član 100.

(Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor)

(1) Nadzor se strancu određuje rješenjem o stavljanju stranca pod nadzor koje donosi Služba i uručuje ga strancu istovremeno sa izvršenjem rješenja.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana sadrži odluku o stavljanju stranca pod nadzor, odluku o smještaju stranca u specijaliziranu ustanovu za prihvatanje stranaca (imigracioni centar), pravni osnov za stavljanje stranca pod nadzor, dan, sat i vrijeme smještaja.

(3) Na osnovu rješenja Službe, stranac se može zadržati pod nadzorom u imigracionom centru toliko dugo koliko je potrebno za izvršenje svrhe nadzora, odnosno dok se razlozi koji su bili osnov za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, ali najduže 90 dana.

(4) Ako se strancu određuje blaža mjera nadzora iz člana 99. stav (1) ovog zakona, rješenje sadrži odluku o ograničenju kretanja stranca na određeno područje ili mjesto sa adresom stanovanja, pravni osnov, obavezu javljanja u određenim vremenskim razmacima organizacionoj jedinici Službe ili policije i druge pojedinosti bitne za ostvarivanje svrhe blažeg nadzora. Strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH.

(5) U slučaju da stranac ne poštuje obaveze iz rješenja iz stava (4) ovog člana, Služba određuje nadzor smještanjem u imigracioni centar.

Član 101.

(Pravni lijekovi protiv rješenja o stavljanju pod nadzor)

(1) Protiv rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od tri dana od uručenja, odnosno dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(2) Ako Ministarstvo u roku od tri dana od podnošenja žalbe ne ukine rješenje o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar ili po žalbi u tom roku uopće ne odluči, može se pokrenuti upravni spor tužbom pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(3) Tužba iz stava (2) podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine u roku od tri dana od proteka roka iz stava (2) ovog člana, a Sud Bosne i Hercegovine je dužan ove predmete smatrati hitnim, saslušati stranca i donijeti odluku po tužbi u roku od tri dana od dana podnošenja tužbe. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Protiv rješenja o stavljanju stranca pod nadzor ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto, žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15 dana od uručenja, odnosno dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 102.

(Izvršenje rješenja o stavljanju pod nadzor i produženje nadzora)

(1) Stavljanje pod nadzor izvršava se ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji ili smještanjem stranca u ustanovu specijaliziranu za prihvatanje stranaca (imigracioni centar).

(2) Stranac ostaje pod nadzorom do trenutka prisilnog udaljenja iz zemlje ili toliko dugo koliko je potrebno za izvršenje svrhe nadzora, odnosno dok se razlozi koji su bili osnov za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, ali najduže do roka određenog rješenjem o stavljanju pod nadzor, odnosno rješenjem o produženju nadzora.

(3) Služba će za vrijeme trajanja nadzora preduzeti sve neophodne mjere da se trajanje nadzora svede na najkraće moguće vrijeme.

(4) Po proteku roka od 90 dana iz člana 100. (*Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor*) stav (3) ovog zakona, stranac se može zadržati pod nadzorom na osnovu rješenja o produženju nadzora koje donosi Služba. Nadzor se može produžavati svaki put najviše za 90 dana, ukoliko postoje uslovi za određivanje stavljanja pod nadzor iz člana 99. (*Određivanje stavljanja pod nadzor*) ovog zakona, tako da ukupno trajanje nadzora stranca ne može trajati duže od 180 dana. Rješenje o produženju nadzora može se donijeti najkasnije 15 dana prije proteka roka prethodno određenog nadzora.

(5) Izuzetno, u slučaju da stranac onemogućava svoje udaljenje iz zemlje ili stranca nije iz drugih razloga moguće udaljiti iz zemlje u roku od 180 dana, ukupno trajanje nadzora u Imigracionom centru može se produžiti i na period duži od 180 dana. Rješenje o izuzetnom produženju nadzora donosi Služba.

(6) Ukupno trajanje nadzora u Imigracionom centru ne može biti duže od 18 mjeseci u kontinuitetu, osim u slučajevima kada se radi o strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju po sigurnost BiH, kada trajanje nadzora može biti duže.

(7) Ograničenje kretanja iz člana 114. ovog zakona ne uračunava se u ukupno trajanje nadzora iz stava (6) ovog člana.

(8) Ukoliko stranca nije moguće udaljiti iz BiH u roku iz stava (6) ovog člana, strancu se može odrediti blaža mjera nadzora.

(9) Protiv rješenja o produženju nadzora nad strancem mogu se podnijeti pravni lijekovi iz člana 101. (*Pravni lijekovi protiv rješenja o stavljanju pod nadzor*) ovog zakona.

(10) Služba može izmijeniti način izvršenja stavljanja stranca pod nadzor i umjesto smještaja stranca u ustanovu specijaliziranu za prihvatanje stranaca odrediti blažu mjeru nadzora, ako se i blažom mjerom može postići svrha nadzora. Blaža mjera nadzora podrazumijeva dozvolu strancu da boravi van ustanove.

(11) Određujući blažu mjeru iz stava (8) i (10) ovog člana, Služba može ograničiti kretanje stranca na određeno područje ili mjesto, nametnuti mu obavezu redovnog javljanja u određenim vremenskim razmacima nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policiji i uz potvrdu mu oduzeti sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH.

(12) U slučaju izmjene rješenja o stavljanju stranca pod nadzor iz stava (10) ovog člana ili donošenja rješenja o blažoj mjeri nadzora iz stava (8) ovog člana, žalba se može podnijeti Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(13) Ukoliko stranac ne poštuje obaveze iz rješenja o blažoj mjeri nadzora iz stava (11) ovog člana, ili se obezbjeđe uslovi za udaljenje stranca iz BiH, strancu se može odrediti mjera nadzora u Imigracionom centru.

Član 103.

(Obaveza registriranja karakteristika stranca)

(1) Stranac koji nema važeći pasoš ili drugi dokument koji može koristiti za prelazak državne granice BiH (važeća putna isprava), ili koji nezakonito boravi u BiH, ili koji je prihvaćen po osnovu međunarodnog sporazuma o saradnji u

predaji i prihvatu lica čiji je boravak nezakonit, ili stranac kojem je viza poništena ili otkazan boravak ili mu je izrečena mjera protjerivanja iz BiH, kao i stranac koji je stavljen pod nadzor, dužan se podvrći fotografiranju, davanju otisaka prstiju i/ili papilarnih linija i registriranju fizičkih i biometrijskih karakteristika.

2) Stranac koji podnosi zahtjev za vizu dužan je DKP MVP i/ili Graničnoj policiji omogućiti uzimanje biometrijskih podataka koji sadrže fotografiju i otiske 10 prstiju, te potpis. Otisci prstiju se ne uzimaju od:

- a) djece koja su mlađa od 12 godina života,
- b) čelnika države i vlade i članova nacionalne vlade u pratnji bračnog druga, članova njihovih službenih izaslanstava ako su ih BiH ili međunarodne organizacije pozvale u službenu svrhu, ili
- c) vladara ili drugih visokih članova kraljevske porodice, ako su ih BiH ili međunarodne organizacije pozvale u službenu svrhu.

(3) Stranac koji podnosi zahtjev za boravak dužan je DKP MVP i/ili organizacionoj jedinici Službe omogućiti uzimanje biometrijskih podataka koji sadrže fotografiju i otiske dva prsta, te potpis. Otisci prstiju se ne uzimaju od djece koja su mlađa od šest godina života.

(4) Stranac koji podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu dužan je Ministarstvu u sjedištu omogućiti uzimanje biometrijskih podataka koji sadrže: fotografiju, otiske 10 prstiju i dlanova, te potpis. Otisci prstiju se ne uzimaju od djece koja su mlađa od 14 godina života.

(5) Izuzetno od st. (2), (3) i (4) ovog člana, otisci prstiju se ne uzimaju od osoba kod kojih je uzimanje otisaka prstiju fizički nemoguće. Ukoliko je moguće uzimanje manje od 10 otisaka prstiju, u skladu sa st. (2), (3) i (4) ovog člana, uzima se najveći mogući broj otisaka prstiju.

(6) Biometrijski podaci pohranjuju se u Centralnu bazu podataka o strancima.

Član 104.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima stavljanja stranca pod nadzor i registrovanju karakteristika stranca)

Ministarstvo će, nakon pribavljenog mišljenja Službe, podzakonskim **propisima** detaljnije propisati postupanje kod stavljanja stranca pod nadzor, **kao i uzimanja, pohranjivanja, korištenja, pristupa, prenosa, te odgovarajuće mehanizme zaštite i rokove čuvanja podataka iz člana 103. (Obaveza registriranja karakteristika stranca)** ovog zakona.

POGLAVLJE VII. MEĐUNARODNA I PRIVREMENA ZAŠTITA (AZIL)

Odjeljak A. Uslovi za sticanje međunarodne zaštite

Član 105.

(Definicija međunarodne zaštite)

(1) U smislu ovog zakona, međunarodna zaštita je status koji nadležni organ u BiH priznaje izbjeglici ili strancu koji ispunjava uslove za supsidijarnu zaštitu.

(2) Izbjeglica je, u skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokolom o statusu izbjeglica iz 1967., stranac koji se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja nalazi van zemlje svog državljanstva a ne može se, ili se zbog takvog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, kao i lice bez državljanstva koje se nalazi van zemlje svog prethodnog uobičajenog mjesta boravka a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi vratiti u tu državu.

(3) Stranac na supsidijarnoj zaštiti je stranac koji ne ispunjava uslove iz stava (2) ovog člana, ali u vezi s kojim postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da bi se suočio sa stvarnim rizikom da bude izložen smrtnoj kazni, odnosno pogubljenju, mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju u zemlji porijekla ili u zemlji uobičajenog mjesta boravka, ili postoji ozbiljna individualna prijetnja po život ili lice civila zbog neselektivnog nasilja u situacijama međunarodnog ili unutrašnjeg oružanog sukoba, a koji ne može ili zbog straha ne želi da se stavi pod zaštitu te zemlje.

Član 106.

(Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite)

(1) Odredbe člana 105. (*Definicija međunarodne zaštite*) ovog zakona ne primjenjuju se na stranca za kojeg se osnovano može vjerovati da je:

a) počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti kao što je definirano u međunarodnim dokumentima koji sadrže odredbe u vezi s takvim zločinima;

b) prije nego što je došao u BiH, van BiH počinio teško nepolitičko krivično djelo, uključujući i naročito okrutna djela čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljevima,

c) učestvovao u planiranju, finansiranju, organiziranju, odnosno na bilo koji način u pomaganju ili izvršenju terorističkih aktivnosti ili u pružanju utočišta učesnicima u terorističkim aktivnostima; ili

d) kriv za postupke koji su u suprotnosti s ciljevima i principima Ujedinjenih naroda.

(2) Zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija se strancu kojem je izbjeglički status priznat u drugoj zemlji ili je našao djelotvornu zaštitu druge zemlje i u mogućnosti je da se vrati u tu zemlju i ponovo tu zaštitu koristi, ili u vrijeme odluke o zahtjevu prima zaštitu ili pomoć tijela ili agencije Ujedinjenih naroda, izuzev Agencije Ujedinjenih naroda za izbjeglice (Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice; u daljnjem tekstu: UNHCR).

(3) Međunarodna zaštita neće biti odobrena strancu kojem nadležni organi BiH priznaju ista prava i obaveze kao državljaninu BiH.

(4) Zahtjev za međunarodnu zaštitu može se odbiti strancu:

a) za kojeg se može osnovano smatrati da predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH; ili

b) koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna (teško krivično djelo) i predstavlja prijetnju po BiH.

Odjeljak B. Postupak i nadležni organi

Član 107.

(Namjera i zahtjev za međunarodnu zaštitu)

(1) Namjeru podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu stranac može iskazati na graničnom prijelazu Graničnoj policiji ili u BiH organizacionim jedinicama Službe.

(2) Kada stranac navede razloge iz člana 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovog zakona, organ pred kojim je izjava data obavezan je odmah obavijestiti nadležnu organizacionu jedinicu Službe, koja je potom obavezna stranca preuzeti.

(3) Služba izdaje potvrdu o izraženoj namjeri podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i određuje pravac kretanja i rok koji je potreban da bi stranac lično podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu Ministarstvu u sjedištu. Ta potvrda smatra se odobrenjem boravka za navedeni određeni rok i određeni pravac kretanja.

(4) Služba bez odgađanja dostavlja Ministarstvu u sjedištu primjerak potvrde o izraženoj namjeri stranca da podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu.

(5) Zahtjev za međunarodnu zaštitu podnosi se lično Ministarstvu u sjedištu, a podnosilac zahtjeva se registira i izdaje mu se dokument kojim se potvrđuje da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu. Taj dokument smatra se odobrenjem boravka do donošenja pravosnažne odluke ili konačne odluke iz člana 112. (*Obustava postupka*) i 113. (*Podnošenje novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovog zakona. Prilikom izdavanja dokumenta kojim se potvrđuje da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu, podnosiocu zahtjeva za međunarodnu zaštitu oduzimaju se sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH.

(6) Podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu dužan je blagovremeno tražiti produženje dokumenta kojim se potvrđuje da je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu. Taj dokument ne može se koristiti za prelazak državne granice.

(7) Ako je strancu koji izrazi namjeru podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili koji podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu već određeno stavljanje pod nadzor, činjenica

pozivanja na međunarodnu zaštitu ne utiče na određivanje ni na izvršenje stavljanja pod nadzor.

Član 108.

(Isključenje primjene sankcija za nezakonit ulazak u BiH)

Prema podnosiocu zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji dolazi direktno s teritorije gdje mu je bio ugrožen život ili sloboda, ne primjenjuju se sankcije zbog nezakonitog ulaska ili prisustva u BiH, pod uslovom da se bez odgađanja prijavi organu iz člana 107. (*Namjera i zahtjev za međunarodnu zaštitu*) stav (1) ovog zakona i izloži valjane razloge za nezakonit ulazak ili prisustvo u BiH.

Član 109.

(Postupak i nadležnost za donošenje rješenja o međunarodnoj zaštiti)

(1) Postupak za međunarodnu zaštitu pokreće se podnošenjem zahtjeva Ministarstvu u sjedištu, koje zahtjev razmatra i donosi odluku.

(2) Rješenje se donosi pojedinačno nakon obavljenog posebnog ispitnog postupka u kojem se utvrđuju sve odlučne činjenice, okolnosti i dokazi značajni za donošenje odluke. U toku postupka podnosiocu zahtjeva mora se omogućiti da iznese sve okolnosti koje su mu poznate, da ima pristup raspoloživim dokazima **uvidom u predmet**, kao i da predloži izvođenje pojedinih dokaza.

(3) Strancu će se omogućiti da tok postupka prati preko prevodioca, odnosno tumača ako ne razumije jezik na kojem se postupak vodi, kao i da koristi usluge pravnog ili drugog savjetnika. Dužnost je voditelja postupka da podnosioca zahtjeva obavijesti o svim pravima i obavezama koje proizlaze iz zakona.

(4) Priznanje izbjegličkog statusa ne zavisi od iznošenja posebnog formalnog razloga.

(5) Rješenje kojim je odlučeno o osnovanosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu mora sadržavati potpuno obrazloženje i dostavlja se, u pravilu, podnosiocu zahtjeva lično.

(6) U slučajevima neosnovanih zahtjeva iz člana 110. (*Odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) st. (2) i (3) ovog zakona, Ministarstvo postupa hitno i donosi odluku najkasnije u roku od **30** dana od dana prijema zahtjeva.

(7) Protiv rješenja Ministarstva u sjedištu o osnovanosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(8) U slučajevima iz stava (6) ovog člana, tužba kojom se pokreće upravni spor podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine preko Ministarstva u roku od osam dana od dana prijema rješenja, a Sud Bosne i Hercegovine dužan je ove predmete smatrati hitnim i po tužbi donijeti odluku u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.

(9) Tužba odgađa izvršenje rješenja.

Član 110.

(Odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

(1) Ministarstvo će odbiti zahtjev za međunarodnu zaštitu kao neosnovan ako se zahtjev zasniva na razlozima koji ne predstavljaju osnovu za priznanje statusa iz člana 105. (*Definicija međunarodne zaštite*) ovog zakona.

(2) Ministarstvo će odbiti zahtjev za međunarodnu zaštitu kao neosnovan i ako:

a) se zahtjev zasniva isključivo na ekonomskim razlozima;

b) je zahtjev kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan, što ga čini neuvjerljivim u odnosu na definicije iz člana 105. ovog zakona;

c) se zahtjev zasniva na očiglednoj obmani ili zloupotrebi postupka s ciljem sticanja međunarodne zaštite u BiH;

d) je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu stigao iz zemlje porijekla koju BiH smatra sigurnom (u daljnjem tekstu: sigurna zemlja porijekla), osim ako se u postupku dokaže da ta zemlja porijekla nije sigurna za to lice;

e) je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu stigao iz treće zemlje koju BiH smatra sigurnom (u daljnjem tekstu: sigurna treća

zemlja), osim ako se u postupku dokaže da ta treća zemlja nije sigurna za to lice;

f) podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu ima više od jednog državljanstva, osim ako se u postupku dokaže da se nije mogao staviti pod zaštitu nijedne zemlje čije državljanstvo ima iz razloga zbog kojih se priznaje međunarodna zaštita; ili

g) postoje razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite iz člana 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ovog zakona.

(3) Pod očiglednom obmanom ili zloupotrebom postupka iz stava (2) tačke c) ovog člana smatraju se sljedeći slučajevi:

a) ako podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu bez razumnog objašnjenja i namjerno daje lažne izjave u postupku po zahtjevu, a te su izjave bitne za donošenje odluke o statusu;

b) ako podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu bez razumnog objašnjenja podnese netačne podatke o svom identitetu ili državljanstvu, ili podnese krivotvorene ili tuđe putne ili druge isprave;

c) ako podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu, s ciljem otežavanja utvrđivanja identiteta ili stvarnog stanja stvari uništi, ošteti ili prikrije putnu ili drugu ispravu ili dokaz bitan za postupak;

d) ako je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen s ciljem odgađanja izvršenja odluke o protjerivanju ili o izručenju ili predaji iz BiH, a zahtjev je mogao biti podnesen znatno ranije;

e) ako podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu prikrije da je već podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u nekoj sigurnoj trećoj zemlji; ili

f) ako je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu predočio lažnu informaciju ili dokument na koji se poziva nakon podnošenja zahtjeva.

(4) Zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je podnijelo strano poslovno nesposobno lice koje nije u pratnji zakonskog zastupnika ne može se smatrati očigledno neosnovanim.

Član 111.

(Sigurna zemlja porijekla i sigurna treća zemlja)

(1) Sigurna zemlja porijekla je zemlja u kojoj su njeni državljani, odnosno lica bez državljanstva kojima je ona zemlja posljednjeg uobičajenog mjesta boravka, sigurni od progona u smislu člana 105. (*Definicija međunarodne zaštite*) st. (2) i (3) ovog zakona, što podrazumijeva postojanje demokratskih institucija, demokratskih procesa, izbora, političkog pluralizma slobode mišljenja i javnog iznošenja mišljenja, raspoloživost i efikasnost pravne zaštite i stabilnost zemlje.

(2) Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu boravio prije dolaska u BiH, pod uslovom da:

a) u njoj nema progona ili kršenja ljudskih prava u smislu člana 105. st. (2) i (3) ovog zakona,

b) se u njoj poštuje i primjenjuje princip zabrane vraćanja ("non-refoulement"), i

c) se u tu zemlju može zakonito vratiti i da mu je u njoj omogućen pristup postupku međunarodne zaštite i omogućeno da podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu koji će biti razmatran u skladu s važećim propisima.

(3) Odluku o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama porijekla i sigurnim trećim zemljama iz st. (1) i (2) ovog člana donosi Vijeće ministara, na prijedlog Ministarstva, upućen nakon pribavljenog mišljenja MVP-a i Ministarstva pravde BiH.

Član 112.

(Obustava postupka)

(1) Postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, uz slučajeve predviđene Zakonom o upravnom postupku, obustavlja se zaključkom i ako:

a) se podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne odazove ni na drugi poziv za razgovor, osim ako dokaže da je neodazivanje bilo uzrokovano okolnostima van njegove volje;

b) je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu napustio ili pokušao napustiti BiH za vrijeme trajanja postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu;

c) **ako podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne saraduje sa organom nadležnim za rješavanje po njegovom zahtjevu, ili**

d) se u postupku utvrdi da je podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu državljanin BiH.

(2) Protiv zaključka Ministarstva iz stava (1) ovog člana žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužba kojom se pokreće upravni spor podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine preko Ministarstva u roku od osam dana od dana dostave zaključka.

(3) Tužba ne odgađa izvršenje zaključka.

Član 113.

(Podnošenje novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

(1) Ministarstvo će odbaciti zahtjev za međunarodnu zaštitu ako je podnosiocu zahtjeva raniji zahtjev za međunarodnu zaštitu u BiH bio odbijen, odbačen ili je postupak bio obustavljen, a podnosilac zahtjeva nije priložio dokaze da su se okolnosti na kojima je zasnovao prethodni zahtjev u međuvremenu bitno promijenile.

(2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana Ministarstvo donosi zaključak, protiv kojeg žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužba kojom se pokreće upravni spor podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine preko Ministarstva u roku od osam dana od dana dostave zaključka.

(3) Tužba ne odgađa izvršenje zaključka.

Član 114.

(Ograničenje kretanja podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

(1) Ukoliko se pokaže potrebnim, kretanje podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu može biti privremeno ograničeno u slučaju ako:

a) podnosilac zahtjeva ne poštuje javni poredak BiH Ščlan 9. (*Obaveza poštovanja javnog poretka BiH*)Ć, predstavlja prijetnju javnom poretku, javnom redu i miru ili sigurnosti BiH;

b) podnosilac zahtjeva predstavlja prijetnju javnom zdravlju u BiH;

c) postoje osnovi sumnje da se radi o očiglednoj obmani ili zloupotrebi postupka kako je to određeno članom 110. (*Odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) stavom (3) ovog zakona;

d) je ograničenje kretanja potrebno radi zaštite drugih lica ili imovine; ili

e) je ograničenje kretanja potrebno radi utvrđivanja identiteta podnosioca zahtjeva.

(2) Kretanje se ograničava:

a) zabranom kretanja van određenog područja ili mjesta;

b) zabranom kretanja van specijalizirane ustanove za prihvat stranaca, **ukoliko je prethodno izrečena mjera protjerivanja.**

c) zabranom kretanja van određenog prostora organizacione jedinice Službe ako je smještaj omogućen u tom prostoru;

d) zabranom kretanja van određenog graničnog prijelaza ako je tamo omogućen smještaj.

(3) Mjera ograničenja kretanja podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu određuje se rješenjem Ministarstva u sjedištu. Ograničenje kretanja može da bude na snazi sve dok traju razlozi za njegovo određivanje, ali najduže ukupno 90 dana. U naročito opravdanim okolnostima, mjera ograničenja kretanja može se produžiti za još ukupno 90 dana. Ograničenje kretanja po osnovu sprečavanja širenja zaraznih bolesti može trajati dok postoje razlozi zbog kojih je određeno, što se u navedenim rokovima preispituje.

(4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana žalba nije dozvoljena, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja, **a Sud je dužan ove predmete smatrati hitnim i**

donijeti odluku po tužbi u roku od osam dana od dana prijema tužbe.

(5) Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 115.

(Zaštita podataka)

(1) U postupcima po zahtjevima za međunarodnu zaštitu javnost je isključena i svi podaci i informacije do kojih se u takvom postupku dođe smatraju se tajnim podacima.

(2) Na podatke označene određenim stepenom tajnosti iz stava (1) ovog člana primjenjuje se Zakon o zaštiti tajnih podataka.

Član 116.

(Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu)

Po zahtjevu za međunarodnu zaštitu Ministarstvo donosi odluku kojom se:

a) zahtjev za međunarodnu zaštitu usvaja i strancu priznaje izbjeglički status u BiH;

b) zahtjev za međunarodnu zaštitu usvaja, ne priznaje izbjeglički status i priznaje status subvencionisane zaštite;

c) zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija, a strancu određuje rok u kojem **treba dobrovoljno** napustiti BiH;

d) obustavlja postupak za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem **treba dobrovoljno** napustiti BiH;

e) odbacuje zahtjev za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem **treba dobrovoljno** napustiti BiH, ili

f) zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija i utvrđuje se da stranac ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih članom 91. (Princip zabrane vraćanja, „non-refoulement“) ovog zakona.

Član 117.

(Protjerivanje u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

Stranac čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen pravosnažnom odlukom iz člana 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) tačka c) ili konačnom odlukom iz člana 116. tač. d) ili e), a koji ne napusti BiH u određenom roku, bit će protjeran iz zemlje u skladu s članom 88. (*Razlozi za izricanje mjere protjerivanja*) stav (1) tačka d) ovog zakona.

Član 118.

(Zaštita u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

(1) Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravosnažno rješenje iz člana 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) tačka c) i f) ali za kojeg se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH zbog razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) ovog zakona, prelazi u nadležnost Službe.

(2) Strancu iz stava (1) ovog člana Služba izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stav (1) tačka d) ovog zakona.

(3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH, Služba će odrediti stavljanje pod nadzor u skladu s odredbama čl. 98. do 104. Šodjeljak B. (*Stavljanje stranca pod nadzor*), Poglavlje VI. (*Prihvat stranaca i nadzor*) ovog zakona.

(4) Služba će, u saradnji s Ministarstvom, drugim ministarstvima i Vijećem ministara, preduzeti sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom u vezi s rješavanjem konačnog statusa stranca iz stava (1) ovog člana.

Član 119.

(Prihvat podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu)

(1) Ministarstvo osigurava odgovarajuće uslove za prihvat stranca koji izrazi namjeru

podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili stranca koji podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu, naročito u pogledu smještaja, ishrane, primarne zdravstvene zaštite i pristupa obrazovnom sistemu.

(2) Ministarstvo će osigurati neophodnu medicinsku ili drugu pomoć osobama sa posebnim potrebama iz stava (1) ovog člana.

Odjeljak C. Prava i obaveze lica kojima je odobrena međunarodna zaštita u BiH

Član 120.

(Prava lica kojima je odobrena međunarodna zaštita)

(1) Stranac kojem je odobrena međunarodna zaštita i kojem je priznat izbjeglički status stiče prava i obaveze prema odredbama čl. 3. do 34. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine. Stranac kojem je odobrena međunarodna zaštita i kojem je priznat status supsidijarne zaštite stiče ista prava i obaveze kao i stranac sa izbjegličkim statusom, ako nije drugačije propisano.

(2) Odredbe ovog i drugih zakona BiH te međunarodnih instrumenata koji su na snazi, čija je ugovorna strana BiH, imaju prednost nad odredbama Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine, ako su povoljnije za strance kojima je priznat izbjeglički status.

(3) Stranac sa izbjegličkim statusom ima pravo boraviti u BiH za vrijeme važenja međunarodne zaštite, u koju svrhu mu se izdaje odobrenje boravka za izbjeglice. Izbjeglički status se, u pravilu, priznaje i licu s kojim je u braku, odnosno vanbračnoj zajednici i maloljetnoj djeci, kao i drugim članovima uže porodice koji žive u istom domaćinstvu u BiH. Strancu s priznatim izbjegličkim statusom omogućit će se rad, obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita pod istim uslovima kao i državljanima BiH, a ima i pravo na spajanje porodice.

(4) Stranac kojem je priznat status supsidijarne zaštite ima pravo boraviti u BiH jednu godinu. Odobrenje boravka se na zahtjev stranca produžava dok traju uslovi zbog kojih je status

supsidijarne zaštite priznat, osim ukoliko drugačije ne zahtijevaju razlozi javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH. Za vrijeme trajanja međunarodne zaštite stranac ima pravo na rad, a omogućit će mu se i obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita pod istim uslovima kao i državljanima BiH.

(5) Ministarstvo će, u saradnji s Ministarstvom civilnih poslova BiH, licima kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite izdati isprave iz člana 121. (Isprave za izbjeglice i strance na supsidijarnoj zaštiti) ovog zakona.

(6) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH, licima kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite omogućiti pristup pravu na smještaj, rad, obrazovanje i osigurati pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, u saradnji sa drugim ministarstvima, institucijama i službama, licima kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite omogućiti pristup integracijskim olakšicama.

Član 121.

(Isprave za izbjeglice i strance na supsidijarnoj zaštiti)

(1) Strancu sa izbjegličkim statusom i strancu na supsidijarnoj zaštiti u BiH izdaje se identifikacioni dokument.

(2) Strancu sa izbjegličkim statusom koji nema važeću putnu ispravu ili nije u mogućnosti dobiti putnu ispravu iz zemlje uobičajenog mjesta boravka na njegov zahtjev može se izdati putna isprava za izbjeglice radi putovanja u inozemstvo i povratka u BiH, osim kad bi to bilo protivno bitnim razlozima javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH.

(3) Strancu kojem je priznat status supsidijarne zaštite a koji nema važeću putnu ispravu ili nije u mogućnosti dobiti putnu ispravu iz zemlje uobičajenog mjesta boravka, na njegov zahtjev može se izdati putni list radi putovanja u inozemstvo ako postoje ozbiljni humanitarni razlozi zbog kojih mora biti prisutan u državi van BiH, osim kad bi to bilo protivno bitnim

razlozima javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH. U tom slučaju strancu će se dozvoliti povratak u BiH.

(4) Putnu ispravu strancu sa izbjegličkim statusom izdaje Ministarstvo s rokom važenja dvije godine.

Član 122.

(Obaveze podnosioca zahtjeva i lica s odobrenim zahtjevom za međunarodnu zaštitu)

Podnosilac zahtjeva za međunarodnu zaštitu i lice s odobrenim zahtjevom za međunarodnu zaštitu obavezni su prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja nadležnom organu u skladu s članom 72. (Obaveza prijave boravišta i prebivališta stranca) ovog zakona u roku od osam dana, a posebno su obavezni da poštuju javni poredak BiH Ščlan 9. (Obaveza poštovanja javnog poretka BiH)Č, ustave, zakone i druge propise u BiH.

Odjeljak D. Prestanak važenja međunarodne zaštite

Član 123.

(Razlozi za prestanak važenja izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

(1) Međunarodna zaštita odobrena u BiH prestaje da važi:

a) strancu koji dobrovoljno ponovo koristi zaštitu zemlje čiji je državljanin;

b) strancu koji je, nakon što je izgubio državljanstvo neke druge zemlje, dobrovoljno ponovo stekao državljanstvo te zemlje;

c) strancu koji je stekao novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao;

d) strancu koji se dobrovoljno vratio radi nastanjenja u zemlju koju je napustio ili van koje je živio iz straha da će biti progonjen;

e) strancu koji, zbog prestanka okolnosti na osnovu kojih mu je priznat status zaštite u BiH, ne može i dalje odbijati koristiti zaštitu zemlje čiji je državljanin;

f) strancu koji je bez državljanstva, a zbog prestanka okolnosti na osnovu kojih mu je priznat status zaštite u BiH, ne može odbiti koristiti zaštitu zemlje svog ranijeg uobičajenog mjesta boravka;

g) licu koje je steklo državljanstvo BiH; ili

h) strancu kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja tog statusa prestale ili su se promijenile u tolikoj mjeri da zaštita više nije potrebna.

(2) Prilikom primjene stava (1) tač. e), f) i h) ovog člana uzima se u obzir kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja statusa zaštite u BiH prestale ili su se promijenile u tolikoj mjeri da zaštita više nije potrebna.

Član 124.

(Ukidanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

(1) Ministarstvo ukida priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite u sljedećim slučajevima:

a) kada se ustanovi postojanje kojeg od razloga za isključenje primjene međunarodne zaštite iz člana 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ovog zakona; ili

b) kada se ustanovi da je pogrešno prikazivanje ili izostavljanje činjenica od strane lica pod međunarodnom zaštitom, uključujući upotrebu lažnih dokumenata, bilo odlučujuće za priznavanje međunarodne zaštite.

(2) Rješenje o ukidanju izbjegličkog statusa ne utiče na prava predviđena čl. 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) i 118. (*Zaštita u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*) ovog zakona i članom 32. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

Član 125.

(Nadležnost i tužba u slučaju prestanka, odnosno ukidanja međunarodne zaštite)

(1) Rješenje o prestanku i ukidanju međunarodne zaštite donosi Ministarstvo u sjedištu po službenoj dužnosti.

(2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužba se podnosi Sudu Bosne i Hercegovine preko Ministarstva u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, a Sud je dužan ove predmete smatrati hitnim i donijeti odluku po tužbi u roku od 45 dana od dana prijema tužbe.

(3) Tužba odgađa izvršenje rješenja.

(4) Stranac ne može biti protjeran ni prisilno udaljen iz BiH prije pravosnažnosti odluke iz stava (1) ovog člana.

(5) Licu u postupku mora se omogućiti da, putem saslušanja ili pismenim putem, iznese razloge zašto njegova međunarodna zaštita ne bi trebalo da prestane, odnosno da bude ukinuta.

Odjeljak E. Masovni priliv i privremena zaštita

Član 126.

(Privremena zaštita u slučaju masovnog priliva)

(1) U slučaju masovnog priliva ili očekivanog masovnog priliva stranaca kojima je potrebna međunarodna zaštita, Vijeće ministara može, nakon konsultacije s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, donijeti posebne propise kojima se osigurava privremena zaštita tih lica.

(2) Vijeće ministara će, nakon konsultacije s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, ukinuti posebne propise iz stava (1) ovog člana, nakon prestanka razloga koji opravdavaju njihovo postojanje, što ne utiče na pravo stranaca koji su tim propisima bili zaštićeni da traže međunarodnu zaštitu.

Član 127.

(Odobranje privremene zaštite)

(1) Privremena zaštita odobrava se strancima koji masovno dolaze u BiH iz zemlje u kojoj je zbog rata ili ratu sličnog stanja, općeg nasilja ili unutrašnjih sukoba došlo do kršenja ljudskih prava, a zemlja njihovog porijekla nije u mogućnosti da ih zaštiti.

(2) Strancima iz stava (1) ovog člana, koji su državljani zemlje iz koje su izbjegli ili su bez državljanstva, odobrit će se privremena zaštita pod uslovom da su:

a) prije nastanka stanja iz stava (1) ovog člana imali prebivalište ili boravište u toj zemlji te su zbog nastalog stanja direktno došli u BiH; ili

b) u vrijeme nastanka takvog stanja zakonito boravili u BiH, a po isteku zakonitog boravka u BiH vraćanje u zemlju porijekla privremeno im je onemogućeno iz razloga iz stava (1) ovog člana.

(3) Ocjenu stanja o potrebi pružanja zaštite licima iz stava (1) ovog člana donosi Vijeće ministara.

(4) Uzimajući u obzir ekonomske i druge mogućnosti BiH, te razloge javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH, Vijeće ministara određuje broj lica kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može preći do izmjene odluke.

Član 128.

(Nadležnost za odobranje i vrijeme trajanja privremene zaštite)

(1) Privremenu zaštitu odobrava Ministarstvo na vrijeme od šest mjeseci.

(2) Privremena zaštita može se produžavati na vrijeme od šest mjeseci ako postoje opravdani razlozi za njeno odobranje, a ukupno može trajati najduže dvije godine.

(3) U slučaju da razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje, Vijeće ministara može produžiti privremenu zaštitu za još najviše jednu godinu na prijedlog Ministarstva.

Član 129.

(Razlozi neodobranja privremene zaštite)

Privremena zaštita neće se strancu odobriti ako:

a) nisu ispunjeni uslovi za odobranje privremene zaštite iz člana 127. (*Odobranje privremene zaštite*) ovog zakona;

b) postoje razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite iz člana 106. (*Razlozi za isključenje primjene međunarodne zaštite*) ili je prekršena zabrana iz člana 10. (*Udruživanje stranaca te nošenje oružja i uniformi u BiH*) stav (1) ovog zakona;

c) je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna (teško krivično djelo), a nije nastupila rehabilitacija brisanjem osude iz krivične evidencije;

d) ima izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite ili je stranac s odobrenim privremenim ili stalnim boravkom u BiH;

e) uživa međunarodnu zaštitu u trećoj državi; ili

f) ima državljanstvo treće zemlje ili reguliran boravak u trećoj zemlji.

Član 130.

(Prestanak privremene zaštite)

Strancu prestaje privremena zaštita:

a) protekom vremena na koje je odobrena;

b) prestankom postojanja razloga za privremenu zaštitu;

c) kada napusti BiH;

d) ako mu je zaštita odobrena na osnovu drugog zakona ili međunarodnog sporazuma; ili

e) ako uživa međunarodnu zaštitu ili ima reguliran boravak u trećoj zemlji.

Član 131.

(Prava i obaveze stranaca na privremenoj zaštiti)

(1) Stranac kojem je odobrena privremena zaštita u BiH ima pravo na:

- a) boravak,
- b) osnovne uslove za život i smještaj,
- c) zdravstvenu zaštitu,
- d) osnovno i srednje školovanje,
- e) pravnu pomoć,
- f) slobodu vjeroispovijesti,
- g) pravo na rad.

(2) Stranac kojem je odobrena privremena zaštita obavezan je prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja nadležnom organu u skladu s članom 72. (*Obaveza prijave boravišta i prebivališta stranca*) ovog zakona u roku od osam dana, a posebno je obavezan da poštuje ustave, zakone i druge propise u BiH.

Član 132.

(Pravo na spajanje porodice stranaca na privremenoj zaštiti)

(1) Izuzetno, uz prava propisana članom 131. (*Prava i obaveze stranaca na privremenoj zaštiti*) ovog zakona, strancu na privremenoj zaštiti odobrit će se pravo na spajanje porodice ako je to pravno moguće ostvariti jedino u BiH.

(2) Na pravo na spajanje porodice iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 57. (*Privremeni boravak po osnovu spajanja porodice*) stav (1) tačka c) i stav (2) ovog zakona.

(3) Članovima porodice koji se spajaju također se odobrava privremena zaštita.

Član 133.

(Smještaj stranaca na privremenoj zaštiti)

Strancima kojima je odobrena privremena zaštita osigurava se smještaj u skladu s mogućnostima BiH.

Član 134.

(Identifikacioni dokument stranaca na privremenoj zaštiti)

Strancu kojem je odobrena privremena zaštita izdaje se identifikacioni dokument.

Član 135.

(Ograničenje korištenja prava)

Stranac koji tokom trajanja privremene zaštite podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu ne može koristiti prava podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu dok mu privremena zaštita traje.

Član 136.

(Privremena zaštita nakon postupka za međunarodnu zaštitu)

Kada nakon provedenog postupka nije priznat ni izbjeglički status ni status supsidijarne zaštite, licu koje ispunjava uslove za privremenu zaštitu ili je već pod privremenom zaštitom omogućit će se privremena zaštita tokom ostatka vremena dok zaštita traje.

Član 137.

(Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima međunarodne i privremene zaštite)

(1) Ministarstvo će, po potrebi, podzakonskim propisima detaljnije regulirati pitanja uređena ovim poglavljem ovog zakona, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH.

(2) Način i postupak registracije stranaca sa izbjegličkim statusom, stranaca na supsidijarnoj zaštiti i stranaca na privremenoj zaštiti, kao i način

zaštite podataka u vezi s tim licima, utvrdit će se propisima iz stava (1) ovog člana.

(3) Pristup pravima iz člana 120. stav (6) (Prava lica kojima je odobrena međunarodna zaštita) ovog zakona, podzakonskim propisom regulira Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH i Ministarstva sigurnosti BiH.

Član 138.

(Saradnja sa UNHCR-om)

(1) Nadležni organi vlasti saradivat će s UNHCR-om u skladu s članom 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

(2) Podnosiocu zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svim fazama postupka bit će omogućena komunikacija s UNHCR-om ili s drugim organizacijama koje po ovom pitanju mogu djelovati u ime UNHCR-a.

(3) Predstavnik UNHCR-a, pod uslovom da se podnositelj zahtjeva s tim složi, bit će obavješten o toku postupka, te će mu se omogućiti prisustvo razgovoru na kojem će podnosilac zahtjeva iznijeti detaljne razloge podnošenja zahtjeva.

(4) Predstavniku UNHCR-a omogućit će se iznošenje vlastitog zapažanja nakon obavljenog razgovora sa podnosiocem zahtjeva.

POGLAVLJE VIII. OSTALE ODREDBE: O MALOLJETNICIMA, IMUNITETIMA, STRANIM UNIFORMAMA, SLUŽBENIM EVIDENCIJAMA

Član 139.

(Zaštita prava maloljetnih i ostalih stranaca)

(1) Nijednom odredbom ovog zakona ne sprečava se ostvarivanje i zaštita prava stranca pred bilo kojim nadležnim organom u BiH.

(2) Nadležni organi u BiH dužni su da se prema maloljetnim strancima odnose s posebnom

pažnjom i uvažavanjem i da s njima postupaju u skladu s Konvencijom o pravima djeteta i propisima u BiH koji se odnose na brigu o maloljetnim licima i njihovu zaštitu.

(3) Maloljetnog stranca koji je nezakonito ušao u BiH i koji nije u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno opunomoćenika ili je ostao bez pratnje tih lica po ulasku u BiH, a kojeg Služba ne može odmah vratiti u zemlju iz koje je stigao niti ga predati predstavnicima zemlje čiji je državljanin, Služba će privremeno smjestiti u odjel ustanove specijaliziran za maloljetnike, o čemu će obavijestiti nadležni centar za socijalni rad koji će, u skladu sa zakonom, odmah imenovati privremenog staratelja.

(4) Maloljetni stranac iz stava (3) ovog člana ne smije biti vraćen u zemlju uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti dok se ne osigura prihvrat od roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno opunomoćenika ili od predstavnika nadležnog organa u zemlji povratka. Maloljetnik bez pratnje se ni pod kojim uslovima ne smije vratiti na način kojim bi se kršila Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i ovaj Zakon.

Član 140.

(Privilegije i imuniteti po međunarodnom pravu)

(1) Odredbe ovog zakona, sa izuzetkom odredbi o međunarodnoj zaštiti i privremenom prihvatu, ne primjenjuju se na diplomatske i konzularne predstavnike ni na druga lica koja po međunarodnom pravu, odnosno na osnovu međunarodnog ugovora uživaju privilegije i imunitete.

(2) Stranci iz stava (1) ovog člana, koji u BiH privremeno borave po osnovu službovanja u DKP-u ili misijama koje imaju diplomatski status, svoj boravak u BiH reguliraju putem Diplomatskog protokola MVP-a.

(3) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, odredbe ovog zakona mogu se, uz prethodnu saglasnost MVP-a, primijeniti i u slučaju lica koja po međunarodnom pravu uživaju privilegije i imunitete, ako odnosne odredbe nisu u suprotnosti s preuzetim međunarodnim obavezama i principom uzajamnosti.

(4) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, odredbe ovog zakona mogu se uz prethodnu saglasnost MVP-a primijeniti i na članove porodice lica koje uživa privilegije i imunitet.

(5) Postupanje u slučajevima iz ovog člana uređuje podzakonskim propisom MVP, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva.

(6) U slučaju dileme u pogledu postojanja i obima privilegija i imuniteta ili principa uzajamnosti, tumačenje daje MVP. Drugi organi vezani su tumačenjem MVP-a.

Član 141.

(Isključenje primjene odredbi o radu stranca)

Odredbe čl. 77. do 86. ŠPoglavlje IV. (*Boravak stranaca u BiH*), Odjeljak G. (*Ulazak i boravak stranaca u BiH u svrhu rada*) ovog zakona ne primjenjuju se na stranca koji:

a) je član diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili član misije koja ima diplomatski status i kojem je izdata posebna iskaznica;

b) na osnovu međunarodnog ugovora ima privilegije i imunitete;

c) u BiH obavlja poslove na osnovu međunarodnog sporazuma o stručnotehničkoj pomoći koji BiH zaključi s drugom državom, međunarodnom organizacijom ili EU, ili koji provodi projekat u skladu s takvim međunarodnim sporazumom.

Član 142.

(Kretanje u stranoj uniformi)

(1) Za vrijeme boravka u BiH stranac se može kretati u stranoj vojnoj uniformi u slučaju ako:

a) u BiH boravi u svojstvu vojnog predstavnika kao član diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili druge strane misije koja u BiH ima diplomatski status, dok misija traje;

b) kao član strane vojne misije ili strane vojne delegacije boravi u službenoj posjeti;

c) je na školovanju u vojnoj školi ili je na vojnoj obuci;

d) kao član strane vojne misije ili strane vojne delegacije s diplomatskom ili službenom putnom ispravom prelazi preko teritorije BiH;

e) učestvuje u vojnoj vježbi ili obuci.

(2) Stranac može u BiH nositi stranu policijsku ili carinsku uniformu u slučaju ako:

a) u BiH boravi kao član misije koja u BiH ima diplomatski status, dok misija traje;

b) kao član delegacije stranog policijskog ili carinskog organa boravi u službenoj posjeti;

c) obavlja službu na zajedničkoj kontroli prelaska državne granice na dijelu graničnog prijelaza koji pripada BiH;

d) je na školovanju u policijskoj školi ili je na policijskoj, odnosno sličnoj obuci;

e) kao član strane policijske ili strane carinske delegacije, s diplomatskom ili službenom putnom ispravom, prelazi preko teritorije BiH.

(3) Ministar odbrane BiH, uz prethodnu saglasnost ministra sigurnosti BiH, može odobriti nošenje strane vojne uniforme i u drugim slučajevima, koji nisu predviđeni stavom (1) ovog člana.

(4) Ministar sigurnosti BiH može odobriti nošenje strane policijske ili carinske uniforme i u drugim slučajevima, koji nisu predviđeni stavom (2) ovog člana.

(5) Ulazak stranca u BiH u uniformi ostvaruje se u skladu sa **Zakonom o graničnoj kontroli**.

Član 143.

(Izuzetak od primjene određenih odredbi ovog zakona)

Poglavlja II., III., IV., V., VI osim čl. 72. (*Obaveza prijave boravišta i prebivališta stranca*), 73. (*Boravište i prebivalište stranca*), 74. (*Rokovi za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta stranca*), 91. (*Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement"*) i 98. (*Organizacija*

ustanova) i **103. (Obaveza registrovanja karakteristika stranca)** ovog zakona, ne primjenjuju se na podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu dok se ne odluči o njegovom zahtjevu u skladu s ovim Zakonom.

Član 144.

(Službene evidencije)

(1) Prema ovom Zakonu, službena evidencija vodi se o:

- a) strancima koji imaju stalni ili privremeni boravak,
- b) putnim ispravama za strance izdatim u skladu s ovim Zakonom,
- c) strancima kojima je odbijen ulazak,
- d) strancima kojima je otkazan boravak,
- e) strancima kojima je odobreno odgađanje izvršenja mjere protjerivanja,
- f) strancima kojima je izrečena mjera protjerivanja,
- g) izvršenim mjerama koje se tiču stranaca,
- h) strancima koji su prisilno udaljeni iz BiH,
- i) prijavljenim nestalim putnim ispravama stranaca,
- j) izdatim ličnim dokumentima strancima,
- k) prijavama boravaka, odjavama boravaka i promjenama adresa stranaca,
- l) podnosiocima zahtjeva za međunarodnu zaštitu,
- m) strancima kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, te o strancima kojima je odobrena privremena zaštita,
- n) strancima kojima je određeno stavljanje pod nadzor, odnosno koji su stavljeni pod nadzor,

o) strancima koji su podnijeli žalbe protiv rješenja Službe i o strancima koji su pokrenuli upravni spor,

p) odlukama u drugostepenom postupku i o pravosnažnim odlukama,

r) strancima kojima je izdata viza,

s) strancima kojima je skraćen rok važenja vize,

t) strancima kojima je viza poništena,

u) pravnim i fizičkim licima koja su izdala pozivna pisma za ulazak stranaca u BiH,

v) međunarodnim prijevoznicima koji su prekršili odredbe ovog zakona,

z) biometrijskim podacima stranaca,

aa) prijavama rada stranaca.

(2) Osim službenih evidencija iz stava (1) ovog člana, nadležni organ može voditi i druge evidencije s ciljem efikasnosti rada ili obrade, ako one ne uključuju lične podatke.

(3) Službenu evidenciju vodi organ koji je, prema ovom Zakonu, nadležan za postupanje u određenoj stvari.

Član 145.

(Centralna baza podataka o strancima)

(1) U Ministarstvu se uspostavlja centralna baza podataka o strancima radi evidentiranja i praćenja ulazaka, boravaka i izlazaka stranaca iz BiH, kao i lica koja su zatražila ili im je odobrena međunarodna zaštita ili u BiH borave na osnovu odobrene privremene zaštite.

(2) Centralna baza podataka o strancima sadržava sve službene evidencije iz člana 144. (Službene evidencije) ovog zakona. Organ iz člana 144. stav (3) ovog zakona, koji vodi službenu evidenciju, podatke iz evidencije dostavlja u Centralnu bazu odmah po svakoj promjeni, a najkasnije tokom istog dana.

(3) Centralna baza podataka o strancima sadrži i podatke o imenu i prezimenu lica, srednjem imenu, spolu, datumu rođenja,

državljanstvu, vrsti, tipu, broju i roku važenja putne isprave, mjestu, vremenu i smjeru prelaska granice, podatke o vizi, boravišnoj dozvoli ili drugom dokumentu koji zamjenjuje vizu, kao i druge podatke koji su uzeti putem elektronskih čitača putnih isprava na graničnim prijelazima, koje vodi Granična policija.

(4) Pristup podacima iz centralne baze podataka o strancima imaju Služba i organizacione jedinice Ministarstva, MVP, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH i policija, kada je to u funkciji obavljanja zadataka iz njihove nadležnosti.

(5) Na opravdan zahtjev, pristup podacima iz centralne baze podataka o strancima mogu imati i drugi organi u BiH, kada je to u funkciji obavljanja zadataka iz njihove nadležnosti.

(6) Na opravdan zahtjev, nadležni organ kod kojeg je smještena centralna baza podataka o strancima može odobriti pristup bazi i nekom drugom organu kada je to u funkciji obavljanja zadataka iz nadležnosti tog organa, a u skladu s odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka.

(7) Na svaku obradu, pristup i korištenje podataka iz ovog zakona primjenjuju se odredbe i principi Zakona o zaštiti ličnih podataka.

Član 146.

(Podzakonski propisi o vođenju, korištenju i pristupu evidencijama i bazi podataka)

Ministarstvo podzakonskim propisom detaljnije propisuje pravila o vođenju, korištenju i pristupu centralnoj bazi podataka o strancima i pojedinim evidencijama.

Član 147.

(Baza podataka o uzorcima obrazaca putnih isprava)

(1) Granična policija uspostavlja bazu podataka o uzorcima obrazaca važećih putnih isprava i bazu podataka krivotvorenih putnih isprava, koja je dostupna Službi, Sektoru za imigraciju, Sektoru za azil i MVP-u.

(2) Na prijedlog MVP, Vijeće ministara donosi listu stranih putnih isprava i drugih

dokumenata koje priznaje BiH i sa kojima stranci mogu preći državnu granicu BiH.

Član 148.

(Nadzor nad provođenjem ovog zakona)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo u sjedištu, u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku.

POGLAVLJE IX. KAZNENE (PREKRŠAJNE) ODREDBE

Član 149.

(Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 13., 49., 61., 66. i 74.)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj stranac ako:

a) protivno članu 13. (*Obaveza nošenja i predočavanja dokaza o identitetu*) stav (1) ovog zakona, nema uza se dokument kojim dokazuje ili potvrđuje svoj identitet ili pravo na ulazak ili boravak, ili ako ga odbije dati na uvid ovlaštenom licu Službe, policije ili drugog nadležnog organa kad je drugi nadležni organ na to zakonom ovlašten;

b) Službi ne vrati putnu ispravu za strance u skladu s članom 49. (*Obaveze stranca u vezi s putnim ispravama za strance*) stav (2) ili ako ne prijavi gubitak, uništenje ili drugačiji nestanak putne isprave za stranca u skladu s članom 49. stav (3) ili ako ne prijavi gubitak, uništenje ili drugačiji nestanak lične karte za stranca u skladu s članom 66. (*Lična karta za stranca*) stav (6) ovog zakona;

c) za dijete traži odobrenje boravka po članu 61. (*Dijete stranaca s odobrenim boravkom*) stav (1), a zahtjev ne podnese u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta u skladu s članom 61. stav (2) ovog zakona, iako za takvo propuštanje nisu postojale opravdane okolnosti;

d) nadležnom organu ne podnese zahtjev za izdavanje lične karte za stranca ili ga ne podnese u

propisanom roku u skladu s članom 66. stav (2) ovog zakona;

e) u skladu s članom 74. (*Rokovi za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta stranca*) ovog zakona, ne prijavi prebivalište ili boravište ili promjenu adrese stanovanja u mjestu prebivališta ili to ne učini u propisanom roku, ili ako ne odjavi prebivalište, odnosno boravište prije napuštanja BiH a dobio je uputstvo da tako uradi.

(2) Pravna i fizička lica koja su prijevoznici ili koja pružaju usluge smještaja ili organizacije putovanja kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 500 KM ako zadrže ili pokušaju zadržati putnu ispravu ili identifikacioni dokument stranca protivno članu 13. stav (2) ovog zakona.

(3) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 500 KM.

(4) U slučaju iz stava (1) tačke b) ovog člana putna isprava bit će oduzeta.

Član 150.

(Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 75.)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 800 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje pruža usluge smještaja strancima ako:

a) ne podnese prijavu o boravku stranca ili je ne podnese u propisanom roku u skladu s članom 75. (*Ostala lica obavezna da prijave boravište stranca*) stav (1);

b) ne vodi ili neuredno vodi evidenciju stranaca kojima pruža usluge smještaja, ili ne čuva knjige stranaca u propisanom roku u skladu s članom 75. stav (2);

c) ovlaštenom službenom licu Službe ili policije ne omogući uvid u knjigu stranaca protivno članu 75. stav (2) ovog zakona.

(2) Pravno lice koje pruža usluge smještaja strancima kaznit će se za prekršaje iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2500 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 800 KM.

Član 151.

(Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 16., 19., 21., 63 i 84.)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1500 KM kaznit će se za prekršaj stranac ako:

a) u BiH pokuša ući ili uđe nezakonito prema članu 16. (*Nezakonit ulazak u BiH*) ovog zakona;

b) u BiH boravi duže od vremena određenog u vizi ili u odobrenju privremenog boravka ili u članu 21. (*Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize*) stav (2) ovog zakona, a ne napusti BiH tokom sljedećeg dana, odnosno ako u roku određenom ovim Zakonom ili rješenjem nadležnog organa ne napusti BiH;

c) prekrši ograničenje kretanja na određenom području ili mjestu ili se ne javi u određenom vremenskom razmaku organizacionoj jedinici Službe na čijem području boravi, ako su mu takve obaveze određene u skladu s članom 63. (*Žalba protiv rješenja kojim se zahtjev za odobrenje boravka odbija*) stav (3) ovog zakona,

d) protivno članu 84. (*Izuzeci od obaveze posjedovanja radne dozvole*) stav (2) ovog zakona nema potvrdu o prijavi rada ili obavlja poslove različite od onih koji su navedeni u prijavi rada.

(2) Službeno lice Službe ili službeno lice nadležno za kontrolu prelaska državne granice, kada utvrdi prekršaj iz stava (1) tačka b) ovog člana, može izdati prekršajni nalog i naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 100 KM za svaki dan dužeg boravka, ako stranac nije prekoračio vrijeme boravka za više od tri dana i u mogućnosti je opravdati razloge kašnjenja, ne preduzimajući druge mjere po ovom Zakonu.

(3) Pravno i fizičko lice koje zapošljava stranca koji je izuzet od pribavljanja radne dozvole, kazniće se novčanom kaznom od 500 KM do 2 000 KM ukoliko protivno članu 84. (*Izuzeci od obaveze posjedovanja radne dozvole*) stav (2) ovog zakona ne posjeduje primjerak potvrde o prijavi rada stranca.

Član 152.

(Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 23. i 34.)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako:

a) pruži netačne podatke u vezi sa izdavanjem dokaza o uplaćenom smještaju ili o organiziranom putovanju iz člana 23. (*Dokazi o posjedovanju sredstava za izdržavanje*) stav (1) tačka d) ovog zakona;

b) pruži netačne podatke u vezi sa izdavanjem pozivnog pisma iz člana 34. (*Pozivno pismo*) ovog zakona.

(2) Pravno lice kaznit će se za prekršaje iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 1000 KM do 5000 KM. Istom kaznom kaznit će se pravno lice koje pruži netačne podatke u vezi sa izdavanjem garancije na vidove bezgotovinskog plaćanja iz člana 23. stav (1) tačka b) ovog zakona.

(3) Za prekršaje iz st. (1) i (2) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1500 KM.

Član 153.

(Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 96.)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3000 KM do 8000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje ne izvrši obavezu plaćanja troškova za putovanje, odnosno odlazak stranca u mjesto u koje se upućuje ili troškova stavljanja stranca pod nadzor u BiH, a u skladu s članom 96. (*Plaćanje troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor*) i konačnim rješenjem Ministarstva iz člana 96. stav (3) ovog zakona.

(2) Pravno lice kaznit će se za prekršaj iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 5000 KM do 12.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 3000 KM do 8000 KM.

Član 154.

(Prekršajno kažnjavanje povrede odredbe člana 18.)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 6 000 KM do 10 000 KM kaznit će se prevoznik u zračnom prometu za svakog prevezenog stranca kojeg doveze na granični prijelaz BiH, a koji ne ispunjava uslove za ulazak stranca propisane članom 19. (*Opći uslovi za ulazak*) st. (1) i (2) ovog zakona. Najviši iznos novčane kazne po jednom prijevozu ne može biti viši od 200 000 KM bez obzira na broj prevezenih osoba.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 6 000 KM do 10 000 KM, za svakog prevezenog stranca kaznit će se fizičko ili pravno lice koje kao prevoznik u zračnom, kopnenom i vodenom prometu ili kao organizator turističkog ili sličnog putovanja koji nije na svoj trošak odvezao stranca s graničnog prijelaza iz BiH koji ne ispunjava uslove iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) ovog zakona i nije preuzeo troškove povratka stranca propisane članom 18. (*Obaveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja*) stav (2) ovog zakona.

Član 155.

(Zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti)

(1) Zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti može se izreći za prekršaje iz člana 149. (*Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 13., 49., 61., 66. i 74.*) stav (2), 150. (*Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 75.*), 152. (*Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 23. i 34.*), 153. (*Prekršajno kažnjavanje povrede odredbi člana 96.*) i 154. (*Prekršajno kažnjavanje povrede odredbe člana 18.*) ovog zakona.

(2) Prekršajnim nalogom može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju od šest mjeseci.

POGLAVLJE X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 156.

(Priznata međunarodna i privremena zaštita)

Svim licima kojima je priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite ili im je odobrena privremena zaštita u BiH prije stupanja na snagu ovog zakona taj status priznaje se i u smislu ovog zakona.

Član 157.

(Predmeti koji nisu okončani)

(1) Svi predmeti koji do stupanja na snagu ovog zakona nisu pravosnažno okončani, završit će se po odredbama propisa koji su na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u predmetima u kojima do stupanja na snagu ovog zakona nije doneseno prvostepeno rješenje, postupak će se nastaviti po ovom Zakonu.

Član 158.

(Rokovi za donošenje podzakonskih propisa Vijeća ministara po ovom Zakonu)

(1) Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva upućen nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva prometa i komunikacija BiH, donijeti podzakonski propis po članu 18. (*Obaveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja*) stav (5) ovog zakona, kojim se detaljnije uređuju pitanja obaveza prijevoznika koji dovozi stranca na granični prijelaz BiH, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva nakon pribavljenog mišljenja MVP-a, po članu 19. (*Opći uslovi za ulazak*) stav (7), svojom odlukom utvrditi potreban najmanji iznos sredstva za izdržavanje iz člana 19. stav (3) tačka a) ovog zakona svake godine do 31. decembra za sljedeću godinu, ako taj iznos već nije određen podzakonskim propisom.

(3) Ako se pokaže potrebnim po prijedlogu Službe upućenom preko Ministarstva, Vijeće ministara će, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva finansija i trezora BiH, donijeti podzakonski propis po članu 97. (*Podzakonski*

propisi o tehničkim pitanjima udaljenja stranca) stav (2) ovog zakona o načinima i postupanju kod pokrića troškova vraćanja i troškova stavljanja pod nadzor, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Uvijek kada se pokaže potrebnim, Vijeće ministara će:

a) po članu 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stav (1) tačka e), na prijedlog Ministarstva, podzakonskim propisom odrediti druge opravdane razloge humanitarne prirode, osim onih navedenih u članu 54. stav (1) tač. a) do d) ovog zakona, zbog kojih se strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje boravka propisane ovim Zakonom ipak može odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga;

b) po članu 111. (*Sigurna zemlja porijekla i sigurna treća zemlja*) stav (3), na prijedlog Ministarstva upućen nakon pribavljenog mišljenja MVP-a i Ministarstva pravde BiH, donijeti odluku o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama porijekla i sigurnim trećim zemljama iz člana 111. st. (1) i (2) ovog zakona;

c) po članu 126. (*Privremena zaštita u slučaju masovnog priliva*) stav (2) ovog zakona, nakon konsultacije s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, ukinuti posebne propise iz stava (5) tačke e) ovog člana, nakon što prestanu razlozi koji opravdavaju njihovo postojanje;

d) po članu 127. (*Odobranje privremene zaštite*) stav (4) ovog zakona, odrediti broj lica kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može preći do izmjene odluke, uzimajući u obzir ekonomske i druge mogućnosti BiH te razloge javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH.

(5) Uvijek kada se pokaže potrebnim ili opravdanim, Vijeće ministara može:

a) po članu 19. (*Opći uslovi za ulazak*) stav (6) ovog zakona, propisati dodatne uslove za ulazak stranaca u BiH kada to zahtijevaju razlozi zaštite sigurnosti BiH, javnog poretka, javnog reda i mira ili javnog zdravlja u BiH ili drugi razlozi koji proističu iz međunarodnih obaveza BiH;

b) po članu 21. (*Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize*) stav (1) ovog zakona, na prijedlog MVP-a, odrediti države čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH (u daljnjem tekstu: zemlje bezviznog režima), kao i države čiji državljani mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša;

c) po članu 21. stav (1) ovog zakona, na prijedlog MVP-a, osloboditi od pribavljanja vize nosioce posebnih vrsta putnih isprava;

d) po članu 22. (*Izuzeci od potrebe posjedovanja vize*) stav (4) ovog zakona, na prijedlog MVP-a, izuzeti od potrebe posjedovanja vize državljane određenih država pod propisanim uslovima,

e) po članu 29. (*Aerodromska tranzitna viza - Viza A*) stav (3), izuzetno odlučiti da državljani određenih zemalja ili putnici na određenim putničkim linijama treba da posjeduju aerodromske tranzitne vize;

f) po članu 126. (*Privremena zaštita u slučaju masovnog priliva*) stav (1) ovog zakona, nakon konsultacije s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH, donijeti posebne propise kojima se osigurava privremena zaštita stranaca u slučaju njihovog masovnog priliva ili očekivanog masovnog priliva stranaca.

(6) Vijeće ministara može uvijek po članu 20. (*Ulazak pod posebnim uslovima*) ovog zakona donijeti odluku o odobravanju ulaska u BiH strancu i kad ne ispunjava uslove iz člana 19. (*Opći uslovi za ulazak*) ovog zakona.

(7) U skladu s članom 78. (*Kvota radnih dozvola*) ovog zakona, Vijeće ministara utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola svake godine najkasnije do 31. oktobra tekuće godine za sljedeću godinu. Prvu odluku o godišnjoj kvoti radnih dozvola, prema ovom Zakonu, Vijeće ministara donijet će najkasnije do 31. oktobra 2008. za 2009. godinu.

(8) Vijeće ministara će na prijedlog Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje MVP-a, donijeti Odluku kojom će se, nakon stvaranja tehničkih uslova, odrediti početak primjene člana 103. (*Obaveza registriranja karakteristika stranca*) ovog zakona.

Član 159.

(Rokovi za donošenje podzakonskih propisa MVP-a prema ovom Zakonu)

(1) Po članu 32. (*Viza za dugoročni boravak - Viza D*) stav (6) ovog zakona, MVP će, po pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i Službe, podzakonskim propisom detaljnije predvidjeti situacije u kojima je opravdano izdavanje vize za dugoročni boravak (Viza D) te postupanje kod izdavanja tih viza, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Po članu 33. (*Uslovi za izdavanje vize*) stav (6) ovog zakona, MVP će, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva, podzakonskim propisom urediti tehnička pitanja u vezi sa uslovima izdavanja aerodromske tranzitne vize (viza A) u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Po članu 44. (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima oko ulaska stranaca*) stav (5) ovog zakona, MVP će, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva, podzakonskim propisom urediti postupanje kod izdavanja viza u DKP-ima BiH u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Po članu 140. (*Privilegije i imuniteti po međunarodnom pravu*) stav (5), MVP će, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva, podzakonskim propisom urediti postupanje u slučajevima stranaca koji u BiH privremeno borave po osnovu službovanja u DKP-u ili misijama koje imaju diplomatski status, odnosno lica koja po međunarodnom pravu, odnosno na osnovu međunarodnog ugovora uživaju privilegije i imunitete iz člana 140. ovog zakona, kada se to pokaže potrebnim.

Član 160.

(Rokovi za donošenje podzakonskih propisa Ministarstva prema ovom Zakonu)

(1) U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, Ministarstvo će:

a) nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva prometa i komunikacija BiH, po članu 18. (*Obaveze prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja*) stav (4), predložiti Vijeću

ministara podzakonski propis iz člana 158. (*Rokovi za donošenje podzakonskih propisa Vijeća ministara po ovom Zakonu*) stav (1) ovog zakona kojim se detaljnije uređuju pitanja obaveza prijevoznika koji dovozi stranca na granični prijelaz BiH;

b) nakon pribavljenog mišljenja MVP-a, donijeti podzakonske propise po članu 29. (*Aerodromska tranzitna viza - Viza A*) stav (5) i članu 30. (*Tranzitna viza - viza B*) stav (5) ovog zakona o pitanjima roka važenja aerodromske tranzitne vize i tranzitne vize;

c) nakon pribavljenog mišljenja MVP-a, donijeti podzakonske propise po članu 44. (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima oko ulaska stranaca*) stav (1) ovog zakona o vrstama putnih isprava, postupanju kod grupnog ulaska stranaca iz zemalja bezviznog režima, obrascu i sadržaju obrasca zahtjeva za izdavanje vize, kao i o postupanju kod izdavanja viza na granici;

d) nakon pribavljenog mišljenja Službe, donijeti podzakonske propise po članu 44. stav (2) ovog zakona o obrascu pozivnog pisma kao i o postupanju kod ovjere pozivnog pisma;

e) nakon pribavljenog mišljenja Granične policije donijeti podzakonske propise po članu 44. stav (3) ovog zakona o postupanju kod ulaska, obrascu rješenja o odbijanju ulaska i o detaljnijem postupanju kod odbijanja ulaska u BiH;

f) nakon pribavljenog mišljenja Službe donijeti podzakonske propise po članu 76. (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima odobrenja boravka te boravišta i prebivališta stranaca*) ovog zakona o obrascima i postupanju kod prijave i odjava boravišta ili prebivališta ili kod odobrenja boravka, o načinu provjere sadrži li zahtjev za odobrenje boravka propisani sadržaj, o obliku i sadržaju potvrde o podnesenom zahtjevu za boravak, o postupanju kod otkaza boravka, o obliku i sadržaju naljepnice odobrenja boravka u BiH, o izgledu, sadržaju i postupanju kod izdavanja lične karte za stranca, o izgledu i sadržaju knjige stranaca, kao i o drugim tehničkim pitanjima značajnim za boravak i kretanje stranaca;

g) na prijedlog Službe, donijeti podzakonski propis po članu 94. (*Neizvršavanje prisilnog udaljenja*) stav (6) o obliku i sadržaju potvrde

koju Služba izdaje strancu kad mu odobri odgađanje izvršenja mjere protjerivanja prema članu 94. stav (5) ovog zakona;

h) ako se pokaže potrebnim, po prijedlogu Službe, donijeti podzakonski propis po članu 97. (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima udaljenja stranca*) stav (1) o načinima i postupanju kod udaljenja stranca iz BiH; i

i) nakon pribavljenog mišljenja Službe, donijeti podzakonski propis po članu 104. (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima stavljanja stranca pod nadzor*) ovog zakona o postupanju kod stavljanja stranca pod nadzor.

(2) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, Ministarstvo će donijeti:

a) podzakonske propise po članu 56. (*Zaštita žrtava trgovine ljudima*) stav (2) ovog zakona o pravilima i standardima u postupanju, kao i o drugim pitanjima u vezi s prihvatom žrtava trgovine ljudima, njihovog oporavka i povratka (repatrijacije); i

b) podzakonske propise po članu 146. (*Podzakonski propisi o vođenju, korištenju i pristupu evidencijama i bazi podataka*) ovog zakona o pravilima vođenja, korištenja i pristupa evidencijama i centralnoj bazi podataka o strancima.

(3) Uvijek kada se pokaže potrebnim, Ministarstvo će:

a) uputiti Vijeću ministara prijedlog odluke po članu 111. (*Sigurna zemlja porijekla i sigurna treća zemlja*) stav (3) o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama porijekla i sigurnim trećim zemljama iz člana 111. st. (1) i (2) ovog zakona;

b) nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH, donijeti podzakonske propise po članu 137. (*Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima međunarodne i privremene zaštite*) stav (1) kojim će detaljnije regulirati pitanja uređena Poglavljem VII. (*Međunarodna i privremena zaštita*) ovog zakona.

(4) Ministarstvo može, nakon pribavljenog mišljenja drugog nadležnog organa iz stava (1)

tač. a), b) ili c) ovog člana, donijeti podzakonski propis po članu 44. stav (4) ovog zakona o drugim tehničkim pitanjima značajnim za ulazak stranaca, kada se to pokaže potrebnim.

(5) Ministarstvo će, nakon pribavljenog mišljenja Službe, donijeti podzakonski akt kojim će urediti izgled, sadržaj i postupanje kod izdavanja boravišne dozvole iz člana 64. (Naljepnica odobrenja boravka) ovog zakona.

(6) Ministarstvo će na prijedlog Službe donijeti odluke kojima će se, nakon stvaranja tehničkih uslova, odrediti početak primjene odredbe člana 59. stav (1) tačka e) (Uslovi za odobrenje stalnog boravka) i člana 64. (Naljepnica odobrenja boravka) ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na izdavanje boravišne dozvole sa biometrijskim podacima stranca.

Član 161.

(Rok za donošenje ostalih podzakonskih propisa)

(1) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH i Ministarstva, donijeti podzakonski propis o pristupu pravima iz čl. 120. stav (6) (*Prava lica kojima je odobrena međunarodna zaštita*), ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Ministarstvo civilnih poslova BiH će, nakon pribavljenog mišljenja Službe i Ministarstva, donijeti podzakonski propis o obliku, sadržaju, potrebnim dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje, postupanju kod izdavanja i drugim tehničkim pitanjima vezanim za putne isprave za strance iz člana 50. (Podzakonski propisi o tehničkim pitanjima putnih isprava za strance) ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 162.

(Prestanak važenja prijašnjih propisa)

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 29/03 i 4/04).

(2) Podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona iz stava (1) ovog člana primjenjivat će se u prijelaznom periodu do donošenja novih podzakonskih propisa po ovom Zakonu (čl. 158., 159., 160. i 161.), ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08) primjenjivat će se u prijelaznom periodu do donošenja novih ili izmjene i dopune važećih podzakonskih propisa, ako nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Rok za donošenje podzakonskih propisa iz stava (1) ovog člana je šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Svi predmeti koji do stupanja na snagu ovog zakona nisu pravosnažno okončani, završit će se po odredbama propisa koji su na snazi u vrijeme pokretanja postupka, a u predmetima u kojima do stupanja na snagu ovog zakona nije doneseno prvostepeno rješenje, postupak će se nastaviti po ovom zakonu.

Član 163.

(Stupanje na snagu ovog zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a odredbe članova 77. (*Izdavanje radne dozvole*) stav (2) i 78. (*Kvota radnih dozvola*) ovog zakona primjenjuju se od 1. novembra 2008. godine.